

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XII.

V Ljubljani, junija 1895.

6. zvezek.

Binkoštna nedelja.

I. Lepota sv. Cerkve. — VIII. Sv. katol. Cerkev je nepremagljiva.

Vaše srce naj se ne prestraši in
naj se ne boji. Jan. 14, 27.

»Vera v nevarnosti«, »papež jetnik«, »stojalo Cerkve se maje«, taki žalostni klici se čujejo dandanes iz dobro krščanskih ust. Ob teh slabih razmerah bi se mi vneti katoličani res že bali popolnega poraza sv. katoliške Cerkve, ko bi ne bili prepričani in uverjeni, da ji je jamčen in zagotovljen vedni obstanek z besedami, ki jih je izpregovoril nje večni Ustanovnik: *Ti si Peter skala in na to skalo bom zidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo zmagala.* Božje besede so to, ki se bodo gotovo izpolnile. — Danes obhajamo takorekoč rojstni dan naše sv. katoliške Cerkve; in kakor se rojstni dan novorojenemu rado prerokuje, kakšna mu bode prihodnost, tako tudi nas mika danes ob zibelki naše matere svete Cerkve poizvedovati, kakšna bode njena osoda. Kakor njen Ustanovitelj, tako je tudi ona bila vedno sovražena in preganjana. Oh, mlado še in šibko sv. katoliško Cerkev so napadali njeni ljuti sovražniki, obstopili so njeno zibelko ter so jo hoteli takoj v početku ukončati. Bila je podobna novorojenemu božjemu Detetu, katerega je grozoviti Herod hotel že v jaslicah umoriti, da ni previdnost božja bdela in čuvala nad njim. Tako je tudi sv. katoliška Cerkev imela v početku in vedno pozneje polno besnih sovražnikov, ki so vse svoje človeške moči napenjali, da bi jo ukončali. A vse sovražnike je premagala, ob vseh nevarnostih je obstala. Govoriti vam tedaj hočem danes, kako zelo so raznovrstni so-

vražniki sv. Cerkev preganjali, kako pa je ostala trdna ko skala, da ji je vedni obstanek zagotovljen, vse to vam hočem pokazati zopet le v prepričanje, da je sv. katol. Cerkev delo božje. — Milost sv. Duha naj nas pa podpira, da spoznamo to tako tolažljivo resnico.

Koliko je imela sv. katoliška Cerkev trpeti! Za svojim ljubim ženinom Jezusom Kristusom je šla na križ in kakor je on zmagal na križu, tako je tudi sveta katoliška Cerkev zmagala v svojem trpljenju in preganjanju. *Zlato se poskuša v ognju, človek pa v trpljenju*, pravi sveti Duh, in ravno v trpljenju se je sv. katoliška Cerkev tako dobro obnesla, ravno v preganjanju pokazala, da je delo božje.

Kolikokrat so bili njeni prvi oznanovalci, apostoli, zaničevani, iz shodnic zganjani, tepeni, kolikokrat v ječi v sponah in verigah, slednjič so razun Janeza evangelista morali vsi mučeniško umreti. Novo Cerkev so tako njeni nasprotniki hoteli razrušiti, pastirje udariti, da se razprši čreda. Kako zelo so tudi preganjali učence apostolov! Kdor je pristopil k novi veri, moral je umreti. Po vsem rimskem cesarstvu, ki se je imenovalo kraljestvo sveta, od vzhoda do zahoda oznanjevala so se povelja smrti in se izvrševala z nečloveško surovostjo. Tri sto dolgih let so krvoločni rimski cesarji prve kristijane neusmiljeno preganjali, deset najhujših preganjanj je sv. Cerkev doživela v tej dôbi. Koliko krivic so prvi Kristusovi učenci pretrpeli in kako so junaško vztrajali. Klicali so jih k sodnji in so šli, obsodili so jih k mučenju in so se jim pustili, tirali so jih v ječo in so ondi vztrajali, silili so jih k težkim delom in so delali, oropali so jih vsega imetja in se niso ustavljali, vse to so trpeli iz ljubezni do Kristusa. Metali so jih divjim zverinam v jed, jih kamnjali, v vodo potapljali, jih žgali, obglavili, žive trgali in pekli. Kar si more izmisliti satanska, peklenska hudobija, vse to so besni sovražniki storili prvim kristijanom. Kaj si je pač za zgled krutosti spomnil grozoviti cesar Nero. Po svojih velikanskih vrtovih bi se bil nekoč ta hudobnež rad ponoči peljal na sprehod in da bi v temni noči imel imenitno, kraljevo razsvitljava, kaj ukrene? Več tisoč kristijanov dá obesiti na drogove, namazati jih s smolo, proti večeru pa zažgati. Tako je tedaj temu tiranu svetilo več tisoč trupel nedolžnih kristijanov. V svojih velikih gledališčih so jih metali med divje živali, da bi se z njimi borili, in kruti Rimci so se radovali ob pogledu, ko so uboge kristijane besni,

divji tigri in levi davili, trgali in mesarili. Rim, to mogočno mesto, spremenilo se je tako v nekako mesnico, kjer so klali in mučili sv. katoliško Cerkev. Čudežen pogled je bil videti toliko milijonov mučencev, ki so šli z junaško srčnostjo svojim sovražnikom nasproti. Te grozovite muke so pa pretrpeli ljudje vsake vrste, vsake starosti in obojega spola, nežni otroci, občutljive ženske, trhli starci, najvišji dvorniki in gospé najplemenitejšega rodu. Koliko jih je pač takrat padlo! Nobena vojska ni pomorila toliko ljudij, kolikor je sv. mučencev prelilo kri. Očitni prostori so se kadili od ognja, kjer so kristijane žgali, potoki, reke in morja so krvaveli od krvi mučencev. Tako nam resnico govore tedanji pisatelji, ko nam popisujejo ogromno množino mučenicov, štejejo jih nekateri nad 14 milijonov. Mnogi teh gorečih mučencev so se rabeljnom sami ponudili v mučeništvo in v svojem vojskovanju, v svojem trpljenju niso imeli druge moči, kakor ono, s katero je Sin božji v svojem ponižanju in svojih bolečinah premagal smrt, namreč moč, trpeti za Boga in s to močjo jim je Bog podelil zmago.

Cesar Dioklecijan si domisli nekoč, da bi odpravil vse modrijane in tako reče s svojega mogočnega prestola: »Jutri nobenega modrijana več, ali pa bode moral iti v prognanstvo, v ječo ali celo dati svoje življenje.« In res bojé se tega ukaza so vsi modrijani naenkrat nehali modrovati, na jutro so izginili. Toda kristijani so se pa navzlic vsem strogim cesarskim ukazom in poveljem, kljub vsem preganjanjem še bolj na dan kazali. Ko so namreč drugi videli, kako junaško, pogumno trpi toliko milijonov kristijanov, odprle so se jim oči, s to milostjo so sodelovali in se spreobrnili. Čimbolj so sv. katoliško Cerkev preganjali, tembolj se je večala. Kakor vinsko trto obrezujejo, da obilneje rodi, tako raste Cerkev po pregonih. Mučenci so bolj prepričevalno pisali s svojo krvijo, ko pa učenci s peresom. Zato pravi Tertulijan: »Le mučite in pobijajte nas! Kolikorkrat nas pokosite, tolikokrat se pomnožimo; kri mučenicov je seme kristijanov.« Kruta sila tedaj sv. katoliške Cerkve ni mogla ugonobiti, a udaril je Bog njene sovražnike, da so se spolnile besede Jobove: *Videl sem nje, ki hudobijo uganjajo in bridkosti sejejo in jih žanjejo, da so, ko je Bog pihnil, poginili, in da so bili s sapo njegove jeze pokončani.* Vicisti, Galilaeae! »Zmagal si, Galilejce«, Jezus Kristus, zmagala si katoliška Cerkev, tako so slednjič klicali vsi njeni sovražniki.

Če tedaj premislimo to nebrojno armado mučenicov, ki so kazali tako nepremagljivo ljubezen do Tebe, o Bog, da so z ve-

seljem darovali kri in življenje, da so bili njih sovražniki slednjič premagani, ni li to velik dokaz resnice sv. vere, da je to Bog storil, da se je čudež zgodil pred našimi očmi, da je sv. katoliška Cerkev delo božje! — Za krutih pa mogočnih rimskih cesarjev se je tedaj Cerkev ohranila, večala in se razširjala, skrivati se pač morala v podzemeljske rove, v katakombe, a naraščala in utrjevala se je, okinčana in ozaljšana s predrago krvijo svojih vernih spoznavalcev in v veri trdnih mučenikov.

Toda doslej, predragi v Kristusu, smo si ogledali samo njene zunanje sovražnike, one, ki so jo hoteli ugonobiti z vsilo, z ognjem in mečem. A imela je še mnogo drugih sovražnikov. Ko so videli, da s silo ničesar ne opravijo, začeli so s strupenimi spisi grditi in opravljati sv. Cerkev in njene služabnike. Dolžili so jih bogokletstva, zapeljevanja, vstaje, vladehlepnosti, morije in drugih zločinstev. A onesnažili so le sami sebe. Pisatelji in njih obrekljivi spisi so izginili, Cerkev pa še stoji v svoji lepoti in krasoti. Tudi v poznejših časih in vzlasti sedaj se nasprotniki svete Cerkve radi poslužujejo tega nesramnega orožja — grdega obrekovanja. Kako hudobni svet preži na nas, duhovnike! Da le kako slabost nad katerim zapazi, ki smo ravno tako ljudje, ko drugi, iz krvi in mesa, kako je pridno raznašajo, večajo, vzlasti po svojih časopisih. Kako nas, duhovnike, sovražniki sv. Cerkve hočejo grditi in črniti pred vami, ki verujete v nauke Jezusa Kristusa, blatijo nas samo radi tega, da bi vi našim naukom nezvesti postali. S tem sicer škodujejo posameznim osebam, a ne sv. katoliški Cerkvi. Marsikatero pero, ki je pisalo zoper katoliško Cerkev in njene služabnike, se je že skrhalo, marsikatera roka je že otrpnela, sveta katoliška Cerkev je pa ostala v svoji bliščobi in krasoti.

A pojdemo dalje k drugim njenim sovražnikom. Največ žalosti in trpljenja so ji napravili nje lastni otroci, ki so se ji izpulili iz njenega naročja, zaganjali se vanjo in trgali njeno osrčje, in ti so bili krivoverci. Komaj je sv. Cerkev zadobila mir pod slavno vladno Konstantina Vélikega, nastalo je že v nji sami krivoverstvo. Pekel je hotel z vsilo čisti nauk popačiti, satan je hotel sv. Cerkev oropati najdragocenejšega bisera, ki ga ji je izročil božji Učenik, oropati jo je hotel večnega, jedino pravega božjega nauka. Krivoverec je prišel za krivovercem. Da molčim o onih, ki so že v prvih treh stoletjih nastopili, koliko žalosti so ji povzročili poznejši, kakor Arij, Macedonij, Nestorij, Evtih, Pelagij, Donat, Focij in drugi. Katero stoletje pač ni pokazalo obilice krivovercev, ki niso hrepe-

neli po ničemer drugim, kakor da bi ovrgli nauk Jezusa Kristusa. V ta namen so napeli vse svoje moči. Iz pravega nauka so se norčevali, slabo o njem sodili, oznanjevali drug nauk, ki prija človeškim čutom; na svojo stran so si pridobili vladarje in tako prosteje pačili božji nauk. Med seboj nejedini bili so vendar jedini v tem, da so hoteli sv. katoliško Cerkev podreti; sv. katol. Cerkev je bila »tarča« vseh njih napadov in pušic, nobene resnice niso pri miru pustili. Toda ali je sv. katoliška Cerkev padla v tem boju, je-li kako krivo vero potrdila? Nikakor ne, vse je izobčila, vrgla nevredne ude iz svojega materinega naročja, resnica njena se je toliko svitleja pokazala. Sv. apostol Pavel pravi: *Tudi krivoverstva morajo biti, da, kateri so skušani, znani postanejo med vami.* In zopet: *In ti, ki so odpadli, niso bili naši.* Sveti Janez pa pravi o krivovercih: *Izmed nas so izšli, toda niso bili iz nas; ko bi bili namreč iz nas, bili bi gotovo z nami ostali, pa nad njimi se kaže, da niso vsi iz nas.* In vsi krivoverci tedanji so izginili; še po imenu jih ne poznamo, sv. katoliška Cerkev se je pa po njih očistila, se potrdila v svojih neomajanih, večnih resnicah, ostala je čista, brezmadežna nevesta Jezusa Kristusa, steber, podlaga resnice, tako da so se izpolnile besede psalmista: *Oni preidejo, ti pa ostaneš. Troja mladost se obnavlja kakor orlu.* Da, sveta katoliška Cerkev ostane vedno ista v svojih naukih, kakor njen ženin, nebeški Zveličar. *Christus heri et hodie, ipse et in saecula.* Tako tudi sveta Cerkev. Kakoršna je bila včeraj, taka je danes, ista ostane na vekomaj.

Tri sto let so jo tedaj preganjali rimski cesarji, tri sto let krivoverci, daljnih tri sto let so jo mučila pri preseljevanju narodov najdivjia ljudstva, tri sto let ljuti Turki; doživela je Cerkev grški razkol, ločili so se od nje Grki, Bolgari, Rusi in Srbi; prišel je Luter in ž njim brezverni modrijani, racijonalizem, ateizem, liberalizem, socializem, anarhizem in drugi brezbožni, brezverski »ismi«, ki so združeni v brezverski družbi prostozidarjev, združeni v sovraštvo do katoliške Cerkve.

Kako nasprotuje to poganstvo 19. veka sv. katoliški Cerkvi? Največji talenti so se spravili nanjo, hudobni pisatelji so z brezbožnimi listi preplavili svet, toda kaj so storili? So-li kako božjo resnico mogli ovreči? Naši zanamec bodo rekli: Stoletje, ki se je imenovalo napredno, bilo je lahkomišljeno, to stoletje je hotelo biti učeno, polno modrosti, pa ni vedelo, kaj je modrost. Kakor je modrijane prvih stoletij sv. Cerkev osramotila, tako bode tudi te; kakor so oni pozabljeni, tako bodo tudi ti. Cerkev bode, kakor

beremo v skrivnem razodenju, še zelo preganjana, toda ko bi morala iti še jedenkrat nazaj v katakombe, vzrastla bode vendar zopet probujena kot nežna cvetka z obilnim sadom. Cerkev ob vsih sedanjih viharjih tako mirno, tako veličastno vztraja, kakor takrat pri svoji zibelki, in tepta svoje sovražnike z močjo božjo, tako da moremo vzklikniti: »O Bog, kdo je tako močan, ko tvoja moč! Vsemogočni Bog, kdo je tebi jednak! Tvoji sovražniki so tedaj prah in pepel, nič, ti pa si vsemogočni in tvoja beseda, sveta katoliška Cerkev, je nepremagljiva, ostane vekomaj.«

Osemnajst sto let podobna je tedaj sv. katoliška Cerkev barki, ki je razpostavljena vsem viharjem, kakor pravi sv. Pavel: *V veliko-krat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med vojaki, v nevarnostih med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnjivimi brati, v trudu in revih, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti.* (II. Kor. 11, 26.) Ravno tako pa sv. Cerkev more reči s sv. Pavlom: *Is vseh me je Gospod otel.* Izpolnile so se besede Gamaliela: »Če je to delo ljudij, se bode razdrlo, če je pa od Boga, ne morete ga razdreti.« Nobena druga verska družba se ne more ponašati s tolikim preganjanjem, če bi pa katero zadele, bilo bi že davno po njej. Rimska katoliška Cerkev je pa ostala trdna ko skala. Kakor Noetova barka po vesoljnem potopu, tako je tudi sv. Cerkev po vseh nevarnostih in bojnih kipela na površje. Bila je zibelka vseh mogočnih kraljestev, gledala in zrla je pa tudi v njih grob. Mogočna je bila, ko je še cvetela grška zgovornost v Antijohiji, mogočna ob preseljevanju narodov, mogočna, ko so v Meki še malika molili, mogočna za vlade Hoenštavfov, mogočna ob vseh prevratih, celo ob francoski revoluciji, človeška moč je ni mogla ugonobiti in končati. Celi narodi so izginili, sijajni kraljevi sedeži so se omajali, sloveče vladarske hiše so izumrle, a sv. katoliška Cerkev je sredi teh razvalin cvetoča, kreпка, neukončljiva. V Rimu v vatikanski palači kraljuje že 263. papež. In koliko so imeli pretrpeti? 29 jih je prelilo kri, 24krat so bili pregnani, a njih sovražniki so vselej z veliko sramoto večno mesto morali zapustiti, papeži so se pa s sijajem povrnili. Poglejmo v sedanje razmere.

Laški kralj sicer preganja sivolasega starčka Leona, tako da so v lastni palači papež jetnik, a drugi, mogočnejši vladarji vsega sveta se klanjajo njegovemu »veleumu«. V vseh družbinskih razmerah se ž njim posvetujejo, pri njem iščejo tolažbe. Ko je našemu

presvitlemu cesarju prerano umrl prestolonaslednik Rudolf, utolažili so ga sveti oče najbolj. Kako udanost, spoštovanje so pa pokazali ob petdesetletnici njih škofovanja. Vsi so tekmovali v svojih darovih, celo turški sultan jim je poslal dragoceni dar. In pod takim papežem bi se vkljub vsem napadom ne opomogla Cerkev? Res otemné kaki oblački njeno pravo obličje, a drugod posije lepša, jutranja zarja. V središču in obližju ima najhujše sovražnike, oddaljene dežele pa vežejo ž njo tajno vez. V Italiji preganjajo duhovnike in redovnice, v Angliji, vzlasti pa v Ameriki jih na tisoče vernikov zanje milo prosi. Ravno v sedanjem času se sv. katoliška Cerkev mogočno razvija v Angliji in v Ameriki.

Četudi vidimo, da ima Cerkev v sedanjih časih mnogo preganjanja trpeti, naj nam ne upade srce. Kakor je premagala prejšnje grozovitejše, tako bo tudi sedanjo versko mlačnost in brezbriznost. — Ko je Napoleon na prostem ogledoval nebo in zemljo, premišljuje, kako stara so kraljestva in koliko jih je. Med tem zagleda od daleč cerkvico na skalnati višini in vzklikne: »Narodi ginejo, kraljestva ginejo, trdno stoji samo Cerkev.« Jaz sem vaša kraljica, tako kliče sv. Cerkev narodom, ki jo zasramujejo, mogotcem, ki jo mučijo. Da, narodi se vzdigujejo zoper njo in moremo reči s psalmistom: *Zakaj hrumé narodi in si ljudstva vmišljujejo prazne reči? Kralji zemlje se vzdigujejo in prvaki se zbirajo zoper Gospoda in zoper njegovega Maziljenega. Raztrgajmo njih vezi in vrzimo od sebe njih jarem, On, ki v nebesih prebiva, se jim smeje, in Gospod jih zasmehuje.* Da, sv. Cerkev je nepremagljiva. Dokler bode človeštvo, tako dolgo se bode sv. Cerkev razširjala, ko pa človeštvo izmrje, ko se bodo dopolnili dnevi časa, ko se bode Vsemogočnemu dopalo, stvarstvu množitev preprečiti, ko bode nastopila vesoljna sodba, tedaj, tedaj še-le je sveta Cerkev na zemlji spolnila svojo nalogo. Cerkvi je tedaj obstanek zagotovljen. Buči naj vihar, valovi burni naj se vanjo zaganjajo, sovražniki besni naj jo s svojimi peklenskimi močmi napadajo, njeni zanikerni udje naj se je sramujejo, mlačno se proti njej vedejo in od nje odpadajo, obstala bode in ta njen vedni obstanek je znak njenega božanstva ter smo zopet dokazali, da je sveta katoliška Cerkev božje delo, ker ji je obstanek zagotovljen.

Oklenimo se tedaj te sv. katoliške Cerkve z vsem srcem, z vsemi svojimi močmi, vrzimo tudi mi kak kamenček na njeno ogromno zgradbo ne sicer, da bi jo kamenjali, temveč večali, da

bi vedno bolj z živo vero, s trdnim zaupanjem, s prisrčno ljubeznijo do Jezusa Kristusa v nji živeli, da bi tako ne omahovali v svoji mlačnosti, temveč se trdno oklenili sv. katoliške Cerkve, da bi se tudi o naši udanosti, ljubezni in zvestobi do svete katoliške Cerkve lahko reklo: *In peklenska vrata je ne bodo zmagala*. Amen.

Fr. Žvan.

2. Kaj dela sveti Duh, kaj dela hudobni duh?

Ali ne veste, da ste tempelj božji,
in da Duh božji v vas prebiva?

I. Kor. 3, 16.

Najlepši tempelj na svetu je bil Salamonov; pa tudi drugi judovski tempelj je bil imeniten, ker je Jezus v njem učil. Dan-današnji so najlepši tempeljni in največji: svetega Petra v Rimu, sv. Pavla v Londonu, sv. Marka v Benetkah, sv. Ambroža v Milanu, sv. Štefana na Dunaju, naše ljube Gospe v Parizu. — Še lepši tempelj pa jaz poznam, ki je sicer majhen, pa je vendar lepši, kot vsaka zidana Cerkev; ta tempelj je naše srce. Ta tempelj je zato imeniten, ker si ga je sveti Duh sam izvolil za stanovanje, kakor nam priča sv. Pavel, ki piše Korinčanom: *Ali ne veste . . .* Pri sv. krstu je prišel sv. Duh prvič v nas, in pri sv. birni nas je še bolj potrdil. Dobro bo, da se danes, Binkoštni praznik, spomnimo te velike sreče, da je sv. Duh prišel tudi k nam, kakor današnji dan nad apostole. Vprašanje je pa zdaj: Ali sv. Duh še pri nas prebiva? Naj vsak na to odgovori. Marsikateri bo morebiti moral odgovoriti: Oh, sv. Duh ne prebiva več v meni! Če pa sveti Duh ne, kdo pa potem, ker človeško srce nikdar prazno ni. Kjer pa sv. Duha ni, tam je hudobni duh. — Kdo teh dveh prebiva pri tebi, odgovori mi danes, moj kristijan? In da hodeš lažje odgovoril, hočem ti povedati, kaj sveti Duh v nas dela, kaj pa hudobni duh.

O sv. Duh, vselej te prosimo za pomoč in razsvetljenje, razsvetli nas še posebno danes, ko je tvoj častljiv praznik. O, pridi, sveti Duh!

Ko pride človek na svet, v čegavi oblasti je njegovo srce? V hudičevi. Zato pri sv. krstu najprej iz njega izpodé hudobnega duha. Kako? . . . Pri sv. krstu smo tedaj postali tempelj sv. Duha. Odpovedali smo se tudi sami hudiču. In da bi bili toliko bolj

stanovitni, nas je sv. Duh pri sv. birni zopet potrdil in vzel v svojo posebno brambo. Naše srce je po teh dveh zakramentih tako zavarovano in zaznamovano, da, če sami nočemo, hudobni duh nikdar več ne more v srce. Ali kaj, ko so kristijani tako neumni, da sv. Duha iz srca spodé, in namesto njega hudobnega duha v srce kličejo in sprejmejo, kateremu so se vendar tako slovesno odpovedali. In kako se to zgodi? Z vsakim grehom. — Kaj so storili puntarji v Parizu pred 100 leti? Cerkve in altarje so oropali, vse sveto ven pometali in na altarje — kaj so postavili? Oh, sram me je povedati, kam človeška hudobija zabrede; postavili so očitno nesramnico, nečistnico, razbrzdano oblečeno na altar in so ji kadilo zažigali. In grešnik, ta še kaj gršega stori — on sv. Duha spodi in namesto njega hudobnega duha postavi na altar svojega srca; njega posluša, njega uboga, njemu se uklanja.

In to, kdo da je v našem srcu, se tudi lahko spozna po zunanjem; zakaj česar je polno srce, to iz ust gre. Hočeš vedeti, ali je v tvojem srcu sv. Duh ali hudobni duh, le poglej, kakšno je tvoje govorjenje in obnašanje. Sv. Pavel nam natanko popisuje, kaj sv. Duh dela, če je zares pri nas. On pravi: *Sad sv. Duha je: ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, milosrčnost, dobrotljivost, prizanesljivost, krotkost, zvestoba, zmernost, zdržnost, čistost.* (Gal. 5, 22. 23.)

Hudobni posvetni duh pa, poglavar tega sveta, tišči človeka le v meseno poželenje, le v zemeljsko, v dela mesa, katera so: nečistost, nesramnost, razujzdanost, malikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdražbe, zavid, jeza, boji, kregi, razprtije, nevoščljivosti, uboji, pijančevanje, požrešnost in kar je temu enakega. *O takih delih vam napovem, kakor sem vam napovedal, da, kateri take reči delajo, ne bodo dosegli božjega kraljestva.* (Gal. 5, 20—23.) *Ako boste po mesu živeli, boste umrli; ako boste pa dela mesa z duhom zamenjevali, boste živeli.* (Rom. 8, 13.)

Sveti Duh je duh resnice; hudobni duh je lažnik od začetka sveta. Tisti, ki se dajo sv. Duhu voditi, ljubijo tudi resnico; kar mislijo, to govoré; kar so v srcu, to kažejo tudi v zunanjem. Kateri se pa pusté hudobnemu duhu voditi, so pa polni zvijač, hinavščine, goljufije, krivice; v besedah sladki, v mislih strupeni.

Sv. Duh je duh ljubezni, potrpežljivosti, pobožnosti; kdor je napolnjen s sv. Duhom, rad molí, rad sv. zakramente prejema; rad potrpi krivico, se ne krega; hudobni duh pa ravno nasproti ravná.

Sv. Duh je duh čistosti, zdržnosti, zatajevanja; hudobni duh ravno nasproti.

Sv. Duh napeljuje človeka k samoti in premišljevanju; hudobni duh pa ga vodi med svet, kaže mu njegovo nečimernost, moti ga in slepi tako, da se nazadnje popolnoma zgubi. Pomisli, kristijan, kam je peljal sv. Duh Jezusa? kam pa ga je hudobni duh vzel, kaj mu je kazal? . . .

Na tem tedaj lahko spoznaš, kdo v tebi ali v srcu tvojega bližnjega prebiva. — O, srečen, kdor ima sv. Duha v svojem srcu! Tak ima srečo, ki se popisati ne dá.

Kaj pa, če te hudobni duh skuša in hoče sv. Duha pregnati? O, ustavljaljaj se in reci, kakor Jezus: Poberi se, satan!

Kaj pa, če hudobni duh pri nas stanuje? Ven mora! Pa kako? S sv. krstom, z birmo ne več, zakaj to dvoje nam utisne neizbrisljivo znamenje. Treba hudobnega duha izgnati z dobro spovedjo in potem čuti, da ne pride več nazaj. Kdor sv. Duha tukaj v srcu nosi, gledal ga bode tudi tam. Amen.

Jan. Ažman.

Binkoštni ponedeljek.

I. Lepota svete Cerkve. — IX. Katoliška Cerkev je jedino zveličalna.

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega jedinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje. Jan. 3, 16.

Sv. katoliška Cerkev se nam blesti tu na zemlji kot ljubljena hči nebeška in izvoljena nevesta našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kako lepi so pač njeni šotori, kako lepo je njeno prebivališče. Vse, kar je v nji, vse njene lastnosti nam pričajo, da je delo božje. Njena ustanovitev po božjem Sinu, njena hitra razširjatev, njen vedni obstanek in sijajne zmage pri vseh nevarnostih, bojih in grozovitih preganjanjih, njena trdna jedinstvo, božja svetost, vesoljnost in apostolstvo, da, celo njeni sovražniki, vse nam le priča in kaže, da je sv. katoliška Cerkev božja, izmed vseh jedino prava. Ne ljudje, temveč večni Bog sam je vsadil to lepo cvetko, Bog sam jej priliva in rast daje, iz nje puhti Duh božji, blagonosni

sad te rajske cvetke, sv. katoliške Cerkve, je pa večno zveličanje. Izmed vseh verskih družb, izmed vseh cerkvâ na zemlji samo naša Cerkev obrodi rajski sad, večna nebesa. Kakor je samo ona jedino prava, tako je tudi samo ona jedino zveličalna. Sv. katoliška Cerkve je jedino zveličalna. Dobrotljivi Bog, ki si nam dodelil nezaslužno milost, da smo udje te sv. katoliške Cerkve, razsvetli nam našo pamet, da vedno bolj spoznavamo, da se moremo samo v nji rešiti in večno zveličati, omeči in ogrej pa tudi naše trdo in mrzlo srce z vedno večjo ljubeznijo do naše matere, jedino zveličalne sv. katoliške Cerkve.

Dandanes misli lahkomišljeni svet, da se vsak človek, da je le pošten, lahko po vsaki veri in v vsaki cerkvi zveliča. Naši Cerkvi potemtakem očita, da si po krivici prilastuje čast, da je jedino zveličalna in s tem le osramotuje dobrotljivega Boga, ki hoče vse ljudi zveličati. Po takem mnenju bi bilo marsikateremu mlačnemu kristijanu in katoličanu vse jedno, če je ud te ali druge cerkve. Ravno ta brezbržnost, ta mlačnost do prave Cerkve je pa vzrok, da mnogo mrzlih katoličanov ne izgubi samo svoje prave vere, temveč da postanejo sčasoma celo brezverci in ničesar več ne verujejo. Mlačnost do katoliške Cerkve je tedaj tisti smrtonosni mir, ki je hujši in nevarnejši, ko vsi njeni sovražniki in vsaktero preganjanje; ta mir je pogubljivejši za katoliško Cerkev, ko sama vojska. Če pogani, turki in drugi brezverci in krivoverci mislijo, da so na pravi poti, jih sicer pomilujemo radi njih žalostne, usmiljenja vredne zmote, vendar se pa lahko še opravičijo, vsakdo namreč hvali svoje. Če pa katoličani nimajo prave vneme za svojo jedino pravo Cerkev, pa gotovo nimajo izgovora, in s tem le pokažejo, da jim ni sveta božja beseda. Kdor se namreč ne oklene z živo vero, trdnim upanjem in pristrčno ljubeznijo Jezusa Kristusa in njegove Cerkve, ne bode zveličan.

Že pravični stare zaveze so bili le v njem zveličani; štiri tisoč let pred Kristusom so bili ljudje le radi tega zveličani, ker so bili nekako že s tem kristijani, ker so pričakovali Jezusa, vanj upali in verovali.

Prvak apostolov, sv. Peter, nam razloži žalostno usodo onih, ki ne verujejo v Jezusa Kristusa, z besedami: *Ta je kamen, kateri je bil zavržen od vas zidavcev, kateri je postal vogelni kamen. In v nikomur drugem ni zveličanja. Zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.* Sv. Pavel je

vero v Jezusa Kristusa smatral kot tako potrebno, da je onim, ki evangelija niso sprejeli, rekel, da se štejejo nevredne večnega življenja. V pismu do Tesaloničanov nam pa ta apostol narodov slika kazen, ki čaka one, ki se z vso ljubeznijo ne oklenejo Jezusa Kristusa. Božji Sin sam je pa rekel: *To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, samega pravega Boga, in Jezusa Kristusa, katerega si poslal. — Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temveč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen, kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega.* Naše zveličanje nam je tedaj Bog sam zagotovil le v pravi, trdni, živi veri v njegovega edinorojenega Sina, Jezusa Kristusa, ki je vogelni, temeljni kamen našega zveličanja. *Drugega dna namreč nihče ne more vložiti, razun tega, ki je vloženo, katero je Jezus Kristus.* Prava vera v božjega Sina se pa uči le v katoliški Cerkvi, pripomočke k zveličanju podaja nam le naša prava Cerkev. Samo v naši Cerkvi je tedaj tudi zveličanje. Kdo bi bil pač tako drzen in brezpameten, ki bi trdil, da se more tudi v nepravi, odpadli, Jezusu sovražni Cerkvi zveličati? Vsakdo je vendar gotovo prepričan, da je zveličanje mogoče le v tisti Cerkvi, katero je ustanovil Jezus Kristus. Koliko Cerkvâ je pa ustanovil? Gotovo samo jedno. Sam govori vedno le o jedni, on, kot čisti ženin, ima samo jedno nevesto, kot dobri pastir samo jeden hlev, katerega ključe je dal Petru in njegovim naslednikom. Lahko je tedaj mnogo cerkvâ, a prava, božja more biti samo jedna. Ne moremo si misliti, da bi bilo več pravih, kajti potem bi lahko tudi mislili, da je v pravi Cerkvi lahko sedem sv. zakramentov ali pa samo dva; da se v pravi Cerkvi lahko opravlja Bogu prijetna ali pa Bogu sovražna daritev, da je Jezus Kristus v zakramentu sv. rešnjega Telesa pričujoč ali ne pričujoč, da ima Cerkev vidnega in ob jednem nevidnega poglavarja.

Cerkev more biti tedaj samo jedna prava, v kateri jedini je večno življenje, v vseh drugih pa ni zveličanja. Kako bi se pač v drugih cerkvah mogel kdo zveličati, ker ne verujejo vsega tega, kar nam je Bog zapovedal verovati, in ker nimajo pripomočkov k zveličanju, sv. zakramentov, ki nam jih je postavil naš zveličar v naše posvečenje. *Brez vere pa ni mogoče Bogu dopasti. Brez zakramentov pa ni zveličanja.* Jezus Kristus sam pravi: *Resnično, resnično ti povem, ako kdo ni prerojen iz vode in iz sv. Duha, ne*

more iti v božje kraljestvo. Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi. Vse to ima pa samo naša sveta katoliška Cerkev, tedaj je tudi samo v nji večno zveličanje. Radi večnega življenja, ker je naš Odrešenik hotel vse zveličati, je božji Učenik tudi tako zelo skrbel, da pripelje vse ljudi v to pravo Cerkev. Svojim učencem je zapovedal: Oznanujte evangelij vsaki stvari; kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.

Ker je naša Cerkev jedinozveličalna, radi tega se apostoli niso bali nobenega truda pri oznanjevanju in razširjanju božjega evangelija, radi tega so mučenci prelili svojo drago kri, radi tega se še dandanes misijonarji toliko trudijo in mučijo, da bi kolikor mogoče ljudij dovedli v to jedino zveličalno Cerkev.

Res je sicer, da je človek lahko pošten na videz tudi v drugih cerkvah. Celu neverniki so se odlikovali z lepimi čednostmi. Sokrat je bil zelo potrpežljiv, blag in mil, Tebanec Krates je zaničeval bogastvo, Nisus in Euriatas sta bila polna ljubezni do bližnjega. Vendar pa pri vsi svoji poštenosti celo natorne postave niso mogli spolnovati in bodo pogubljeni. Verske, božje resnice jih niso podpirale pri njih dejanjih in so se radi tega pogrezali v najgrše hudobije. Koliko grozovitosti, krivíce, hudodelstev se še dandanes godi pri brezvernih ljudstvih samo radi tega, ker jim ne sveti prava vera. Razkolniki, krivoverci imajo sicer vero v Jezusa Kristusa, pa bodo vendar pogubljeni. Njih vera nameč ni prava; verujejo sicer nekaj, a ne vsega, kar je potrebno za zveličanje. V svojem npravstvenem življenju pa ne morejo živeti po Kristusovih naukih, ker ne prejemaajo sv. zakramentov, ne srkajo iz teh vrelcev milosti, studenca zveličanja. Pogani in krivoverci tedaj ne bodo radi tega pogubljeni, ker niso v katoliški Cerkvi, temveč ker ne spolnujejo zapovedij božjih. Spolnovati jih pa radi tega ne morejo, ker niso v katoliški Cerkvi, katera jedina nam podaje pravi nauk, zadostne, izdatne pripomočke zveličanja.

Razun prave Cerkve tedaj ni zveličanja. Kdor katol. Cerkve nima za mater, nima Boga za očeta. Ciprijan tedaj pravi: Naša Cerkev se primerja Noetovi barki, vinogradu, telesu, drevesu, vodnjaku in nevesti, ki ima samo jednega ženina. Kdor pri vesoljnem potopu ni bil v barki, je utonil; samo delavci v vinogradu so prejeli od gospodarja plačilo; istotako ne bode dobil plačila večnosti, kdor ne dela v katol. Cerkvi. Od telesa ločeni udje nimajo več življenja, tako tudi od Cerkve ločeni ljudje ne vživajo duhovnih

dobrot. Od drevesa odsekana veja ne bo več ozelenela; loči potok od izvirka, usahnil ti bode. Ravno take lastnosti imajo ljudje, ki so ločeni od prave Cerkve. Sv. Avguštin pa pravi: *Kdor je ločen od katoliške Cerkve, ne bo imel večnega življenja, ampak jeza božja ostane nad njim, če še tako hvalevredno živi.* Sv. Hijeronim pravi: *Kdor ni v Noctovi ladiji, pogine ob potopu.* Origen pa piše: »Nihče naj samega sebe ne slepi in goljufa, izven te hiše, izven Cerkve se nobeden ne reši.« Sv. Avguštin sam pravi: *Izven katoliške Cerkve je lahko vse, samo ne zveličanja.*

Koliko se jih je ravno radi tega že spreobrnilo k naši veri. Henrik IV., francoski kralj, je zapustil svojo protestantovsko vero ter postal katoličan. Predno pa je to storil, vpraša svoje protestantovske pridigarje: »Ali more človek postati katoličan, ne da bi v nevarnost postavil zveličanje svoje duše?« Odgovorili so mu, da je vera protestantovska sicer popolnejša, a da se more tudi v katoliški Cerkvi zveličati. Vpraša nato katoliške učenjake, sme-li brez nevarnosti za svoje večno zveličanje ostati protestant? A tu mu vsi brez izjeme odgovoré: »Razven katoliške Cerkve ni zveličanja.« Kralj reče: »Katoličani trdijo, ako ostanem protestant, ne dosežem zveličanja, vi protestantje pa pravite, ako postanem katoličan, vendar še lahko dosežem zveličanje. Zato si hočem izbrati gotovejšo pot ter stopiti v katoliško Cerkev.«

Koliko jih je vzlasti na smrtni postelji pristopilo k naši Cerkvi, katoličan pa na pragu svoje smrti še nobeden ni drugam pristopil. Živi in mrtvi tedaj povzdigujejo svoj glas za sv. katoliško Cerkev. Cerkev kliče z Jezusom Kristusom: *Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni. Jaz sem vrata.* Ako kdo skozi mene noter gre, bo zveličan in bo noter in ven hodil in bo pašo našel. Tako kliče naša Cerkev, ker je jedino zveličalna.

Predragi v Kristusu! Kako se moramo zahvaliti, da nas je Bog sprejel v kraljestvo resnice, v naročje jedino prave svete katoliške Cerkve. Tudi mi bi bili lahko sedaj še ajdje ali krivo-verci, kakor je veliko naših bratov Slovanov. Toda že od svojih otročjih let smo bili vzgojeni v luči prave vere, po tej veri poznamo pot k nebesom in imamo pripomočke, da lahko hodimo po tej poti. Če pa zaidemo, lahko se z zakramentom sv. pokore nazaj povrnemo. Spolnujejo se tako nad nami besede: *Tudi ne porekó: Glej, tukaj je, ali glej, tam je. Zakaj glejte, božje kraljestvo je znotraj v vas.* Koliko ljudij je pa v zmoti! Zakaj je Bog ravno nas izvolil, drugi bi najbrže še bolje porabili to neskončno milost?

Kako srečni smo tedaj izmed toliko milijonov in milijonov ljudij. Iščimo tedaj tudi mi najprvo božjega kraljestva. Ljubite svojo mater, oklenite se je, kakor se oklepa otrok svoje ljubeče matere. V Cerkvi najdete mir in tolažbo, Cerkev je vaše zavetje, vaša bramba, ki vam deli brez števila milostij in dobrot za dušo in telo, za časno in večno življenje. Ljubite jo in spolnite njene zapovedi, posvetite jedinozveličalni božji Cerkvi svoja srca v požrtvovalni ljubezni. Ljubite sv. Cerkev vi, krščanski stariši, in vcepite to ljubezen v nežna srca svojim otrokom in zveličali bodete sebe in otroke. Ljubezen do katoliške Cerkve naj ogreva vse ljudi, vse narode, vesoljni svet, vse človeštvo. Obljubimo, prisezimo Jezusu Kristusu, da se hočemo držati njegove neveste sv. katoliške Cerkve in po njenih naukih in svetih živeti. Naša prisega hodi: O, sveta rimska katoliška Cerkev, če te ljubiti neham, posuši naj se mi desnica in če moje srce ne bo gorelo več za-te, otrpne naj mi jezik v ustih. Živeti in umreti hočem le v tebi, dobra mi mati sv. katoliška Cerkev. Amen.

Fr. Žvan.

2. Trojno delo sv. Duha.

Sv. Duh se je spustil na vse, kateri
so besedo poslušali. Dj. ap. 10.

Nekdaj so veličastni binkoštni praznik slovesno praznovali cel teden; pozneje pa je bilo določeno, da se slovesno praznuje le dva dni in da imajo ljudje dolžnost, le-ta dva dneva hlapčevskih del se zdrževati in pri službi božji biti. Natihoma pa sv. Cerkev obhaja binkoštno skrivnosti še sedaj ves teden. To nam je ravno dokaz, kako veličastne so skrivnosti binkoštnega praznika. Kakor včerajšnji praznik, tako tudi še danes pobožno in zbrano pre-mišljajmo brezštevne milosti, katere nam iz nebes dohajajo po neskončni dobroti sv. Duha; iz dna srca se mu zahvalimo in danes še posebej sklenimo, da se hočemo vsikdar vredne skazovati tolikih dobrot. Če pa hočemo za kako dobroto hvaležni biti, moramo jo poznati in priznati; tudi sv. Duhu bomo za njegove milosti le tedaj hvaležni, ako jih poznamo. Pomislimo toraj danes njegove poglobitve milosti: kako nas sveti duh 1. razsvetljuje, 2. posvečuje in 3. krepča in potrjuje.

Čeprav smo vsi, dragi kristijani, tako srečni, da smo v svet katoliški veri rojeni in v nji tudi vsaj nekoliko podučeni, pa namí mora vendar sv. Duh še pomagati in nas razsvetljevati, da nauke sv. vere tudi prav spoznamo in razumemo. Brez te pomoči svetega Duha bi se nam vsem tako godilo, kakor če bi vam dal kako knjigo, ki je pisana v latinskem jeziku. Vi bi pač poznali črke, bi tudi lahko brali, toda razumeli bi pa ničesar. Kako se pač mnogim kristijanom ravno tako godi. Pa jim človek pridiga o ljubezni do Boga in do bližnjega, o zatajevanju, o hudobiji greha itd., oni slišijo, besede razumejo, toda pomen teh besedij jim ostane tuj, nič se jih ne prime. Ali se morda spomniš, dragi kristijan, da si o sv. misijonu ali ob kateri drugi priliki slišal kako pridigo, ki ti je šla prav do srca? Kako jasno in natanko si takrat spoznal tudi sv. resnico, o kateri je bila pridiga, in zdelo se ti je, kakor bi bil to prvokrat slišal, pa si morda že Bog vé kolikokrat. Vidiš, to je bila moč sv. Duha, takrat te je sv. Duh razsvetlil, brez katerega ne moreš sv. resnic tako razumeti, da bi ti prišle do srca in da bi bilo v tvoje zveličanje. Zato pa kličemo sv. Duha na pomoč pred pridigo, krščanskim naukom, pred podukom v šoli, da bi nas razsvetlil ter nam dal prav spoznati sv. resnice, katere se nam oznanjujejo.

Sv. Duh nam pa tudi pomaga, da se resnic naše sv. vere o pravem času spomnimo ter našo dušo razsvetljuje. Lahko se zgodi včasih, da vprašamo vernega kristijana, ki je storil smrtni greh ali celo dalj časa v njem živel: Ali nisi nič na to mislil, kako hudo Boga s tem žališ in da lahko prideš v pekel? — pa nam bo odgovoril: Jaz sam ne vem, kako je to, kot slep in gluha sem bil za vsako opominjevanje. Kako mnogim kristijanom se tako godi. Dobro vedó, da je duša več vredna, kakor telo, da je smrtni greh veliko hujši, kakor bolezen in največja nesreča, pa če pride skušnjava in jih vabi v greh, je pa ravno tako, kakor bi o verskih resnicah ničesar ne vedeli, pa se ne spomnijo takrat verskih resnic in radi tega dostikrat grešé.

In tudi takrat je sv. Duh, ki jih razsvetljuje ter jim pokliče v spomin sv. resnice, katerih se niso mogli spomniti. Ali pa morda še nisi zapazil, dragi kristijan, da ti je včasih ob času hude skušnjave neki notranji glas rekel: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi*; ali pa, da ti je ob takem času kar naenkrat prišla misel na večnost, na Boga, na božjo pričujočnost in te je greha obvarovala. To je bil sveti Duh, ki te je s svojo milostjo razsvetlil in podpiral.

Slednjič nam sv. Duh tudi pomaga, da svoj lastni dušni stan prav spoznamo. Bolnik, ki ima jetiko, dostikrat misli, da njegova bolezen ni nevarna in da bo kmalu boljše, med tem pa je smrt takorekoč že pred vratmi in vsak pravi: Tega ne bo dolgo med nami. Tako se godi dostikrat tudi z dušo. Marsikdo misli, da je priden, pobožen kristijan, v resnici pa živi v smrtnih grehah. Pa misli marsikak kristijan, ki pride vsako leto enkrat, namreč o Veliki noči, k spovedi, da bi ne imel ničesar povedati, ko bi ne bilo kletvine in jeze na svetu. Kdor ga pa pozna, pa vé, da je skop, nepošten človek; rokodelec, ki slabo dela, pa si pusti dobro plačati; kmetovalec, ki ima različne zvijače, kadar kupuje ali prodaja, slab mož in gospodar itd. Toda on sam pa teh svojih grehov ne pozna, ne vé, kako slabo je z njegovo dušo.

In zopet je sveti Duh, ki ga razsvetljuje s svojo milostjo. Dostikrat pokaže grešniku, kako je ž njim, kar naenkrat, včasih pa ga razsvetljuje počasi in polagoma. Marsikdo sliši pridigo, ali nesreča ga zadene, Bog mu pošlje nesrečo na polju, v trtju ali včasih vidi pobožnega kristijana, kako skrbi za svojo dušo in ob tem tudi njemu pride na misel, da z njegovo dušo ni dobro, da bo treba drugače začeti, če jo bo hotel zveličati.

O dragi kristijani, kakšni revčki bi bili, ko bi nas sv. Duh ne razsvetljeval ter nam ne pokazal naših grehov, nas hudega varoval in k dobremu priganjal. Zahvalimo se radi tega na današnji praznik prav iz srca sv. Duhu, da se tako daleč poniža in nas, revne grešnike, s svojo milostjo razsvetljuje in prosimo ga, naj nam tudi v prihodnje nikar ne odtegne svoje milosti, čeprav ga dostikrat ne ubogamo.

2. Pa, dragi kristijani, kaj pomaga bolniku, če prav svojo bolezen natanko spozna, pa je ne more odpraviti? Kaj bi nam pomagalo, če bi nas tudi sv. Duh razsvetlil ter nam pokazal, koliko grehov imamo na svoji duši, če pa nočemo greha zapustiti? Zato nas pa sv. Duh ne-le razsvetljuje, ampak tudi posvečuje, on očisti naše srce in ga obrne od greha in k Bogu.

Že komaj smo na svet prišli, nas je sv. Duh posvetil pri sv. krstu ter nam zbrisal izvorni greh; toda o tem vam danes ne bom govoril. Le to vam hočem pokazati, kako nas sv. Duh posveti, če smo s smrtnim grehom zgubili posvečujočo milost božjo.

Kako vesel je človek, če vidi, da vse na polju in v trtju in na sadnem drevju kaže, da bo dobra letina, kako srečen je kmetovalec in rad pozabi ves trud, ki ga je imel pri obdelovanju. Toda

ena sama noč pride in Bog pošlje nevihto, naliv in točo in drugo jutro je po drevju, polju in trtju vse potolčeno in razsekano, na tleh leže veje in sadje in trava je z zemljo in peskom zasuta, ki ga je nanesel naliv. Kako žalosten pogled! Ali mar more človek zameriti kmetovalcu, če je pobit in žalosten radi nesreče, ki ga je zadela v eni noči?

Pa, dragi kristijani, kaj je to proti nesreči, ki jo napravi en sam smrtni greh v duši! Pač je greh, n. pr. pijanost, greh nečistosti, jeze kmalu proč, toda žalostni nasledek greha pa ostane. Mislite si kristijana, ki že leta živi v milosti božji, v nedolžnosti in pobožnosti. Kako lepo se sveti podoba božja v njegovi duši, kako lepo je olepšal njegovo dušo sv. Duh! Kako velik zaklad za nebesa si je nabral v teh letih in ga pomnožuje vsak dan, vsako uro, vsak trenutek. Z ljubeznijo in dopadanjem gleda Bog njegovo dušo. In zdaj pa en sam smrtni greh, in gorje, kako strašno se spremeni njegova duša. Namesto podobe božje je v njegovi duši podoba satanova, namesto najljubeznivejše lepote najostudnejša grdoba; Duh božji se je umaknil in namesto njega vlada v duši duh nečistosti. Vse, kar je v teh letih nabral za nebesa, vse je zgubljeno in ničesar ne more zaslužiti za nebesa. In kar je najhujše: on sam si ne more pomagati, sam se ne more rešiti iz tega grozovitega stanja. Tukaj le sv. Duh lahko pomaga. On je, ki ga razsvetli in mu pokaže njegovo nesrečo ter v njem vzbudi srčno kesanje, On ga priganja k spovedi in če tam dobi odvezo in odpuščanje grehov, je zopet sv. Duh, ki mu ulije posvečujočo milost božjo in v enem trenutku čudovito spremeni njegovo dušo. Odpuščen je grozoviti greh, vnovič gleda Bog ljubeznivo na njegovo dušo; vse zasluženje za oni svet dobi nazaj in zopet so mu odprta nebesa. Sv. Duh sam prebiva v njegovi duši, dokler ga z grehom zopet ne spodi in spremeni duše v svoj tempelj. O, dragi kristijan, te sreče, katera zadene skesanega grešnika, pač ne moremo prav razumeti na tem svetu.

Če je pa duša na ta način zopet v milosti božji, potem jo sv. Duh zmerom bolj posvečuje. On jo priganja k dobrim delom, svari jo pred grehi in napačnimi poti; sv. Duh jo nagiba k molitvi, k sv. zakramentom in stori, da je od dné do dné Bogu dopadljivejša in pobožnejša.

Dragi kristijan! Če bi ti ležal na smrtni postelji in na priprošnje svetega moža bi ti ljubi Bog naenkrat podelil zdravje, kako bi bil pač ti hvaležen temu možu. Glej, sv. Duh ti je skazal

neskončno večjo dobroto; kolikorokrat si bil v smrtnem grehu in si vredno prejel sv. odvezo, takrat je tvojo dušo ozdravil in jo rešil večnega pogubljenja. O pomisli, kako strašna nesreča je smrtni greh, večno pogubljenje, pomisli, kolika sreča, biti otrok božji, dedič nebeškega kraljestva, in ne pozabi, kadar si bil rešen smrtne greha, skazal ti je sv. Duh to dobroto. Kako mu moraš biti za to hvaležen! Grdo bi ravnal, ko bi se mu danes ne zahvalil prav iz srca za to dobroto. Pa glej, sv. Duh ti je že dostikrat odpustil tvoje grehe in ti vendar ne nehaš ga žaliti dan za dnevom. Zato mu pa ob enem danes obljubi, da se boš poboljšal in se v prihodnje skrbno varoval vsakega greha, posebno enega, s katerim ga najbolj žališ, namreč greha nečistosti.

3. Kakor smo ravnokar slišali, nas sv. Duh posevečuje s tem, da nam dá posvečujočo milost božjo in nas naganja, v prihodnje se greha varovati in zapovedi božje zvesto spolnovati, da nas ima na ta način ljubi Bog zmirom bolj rad. Toda kolike so težave in zapreke, ki se nam pri tem stavijo. Mi naj delamo v vinogradu Gospodovem, in smo tako slabi, tako leni in tako radi roke križem položimo. Branimo naj se zoper toliko skušnjav, katere nam dela satan, hudobni svet in naše lastno poželenje, pa smo tako revni in brez moči. Kaka nesreča nas zadene in precej smo vsi pobiti in žalostni. Zares, ko bi bili v tem boju brez pomoči, kmalu bi onemogli, skušnjave bi nas premagale.

Toda tu je zopet sv. Duh, ki nas krepča in nam daje moč, da skušnjave ložje premagamo, da hodimo srčno in pogumno po poti, ki pelje v nebesa, in da ne zgubimo poguma in zaupanja v Boga, če nas zadene kaka nesreča ali bridkost, ampak da si jo obračamo v svoje lastno zveličanje. Ta sv. Duh je bil, ki je dal toliko svetnikom leta in leta prenašati skušnjave, ki so bile tako hude in velike, da si jih še misliti ne moremo. On je dajal neštevilnim mučenikom moč, vse, celo strašno smrt, pretrpeti za sv. vero; sv. Duh je bil, ki je toliko milijonov kristijanov med najhujšimi bridkostmi s tako sladko tolažbo navdajal, da je sveti apostol Pavel lahko vskliknil: *Preobilno veselja imam pri vsi svoji nadlogi* (II. Kor. 7, 4.); da je sv. Elizabeta, ko so jo od doma signali, zahvalno pesem molila, da bi se zahvalila Bogu za to skušnjava, katero ji je poslal.

Ta sv. Duh, dragi kristijani, je že tudi vas večkrat krepčal in tolažil. Ali pa mi sami povejte: Kako bi bili mogli vi, ki onemagate v majhnih skušnjavah, velike in hude skušnjave premagati?

Kako bi mogli vi, ki vas že majhne bridkosti in nesreče potarejo, velike skrbi in nadloge potrpežljivo in vdano v voljo božjo prenašati, če bi vam sv. Duh ne dajal moči?

Zato se sv. Duhu zahvalite za vse milosti, s katerimi vas je že tolikrat krepčal in tolažil. In če bodo v prihodnje nad vas prišle nesreče in bridkosti, nikar ne iščite ničvredne tolažbe in moči pri ljudeh, ampak jedino le pri sv. Duhu. Sklenite pa tudi danes, da boste v prihodnje večkrat prosili sv. Duha, da bi vas razsvetlil, posebno pred pridigo in krščanskim naukom, da bi vam odpustil vaše grehe, vas posvetil, krepčal in tolažil v vaših bridkostih. Obljubite mu pa tudi, da ga v prihodnje ne boste z nobenim smrtnim grehom več razžalili, posebno ne z nobenim grehom nečistosti. Če boste vi sv. Duha tako prosili za potrebne milosti, potem vas bo zmirom bolj razsvetljeval, posvečeval in krepil, potem vas bo pa enkrat tudi tja pripeljal, kjer ga boste vekomaj častili in slavili. Amen.

Mat. Končar.

Prva nedelja po binkoštih.

I. Lepota sv. Cerkve. — X. Katol. Cerkev je nezmotljiva.

Ali more slepec slepega voditi? Ali ne padeta oba v jamo? Luk. 6, 39.

Naš Gospod Jezus Kristus je s svojim prebritkim trpljenjem in s svojo grenko smrtjo na križu sicer dovršil vse, kar je bilo treba za rešenje in zveličanje človeštva. Vendar, da se more vsak posameznik res zveličati, mora se vsak posebej vdeležiti neskončnega zasluženja Jezusovega. Naš Zveličar je pač svoj božji nauk oznanoval po judovski deželi ljudem, ki so takrat živeli; toda luč njegovih nebeških naukov je morala razsvetliti vse ljudi vseh dežel in vseh časov; tudi po njegovem odhodu v nebeško veličastvo jih je bilo treba oznanovati vsem stvarjem. Kristus je postavil svete zakramente, v katerih je hotel po vidnih znamenjih deliti svoje milosti; toda ti studenci božjih milostij bi bili brez koristi, ko bi ne bili pristopni vsem vernikom, ko bi ne bili odprti za slehrno srce. Slednjič je bil Jezus takrat, ko je še na zemlji živel, sam dobri pastir svojim ovčicam; toda njegove ovčice so potrebovale varnega vodstva tudi po njegovem odhodu, to pa tem bolj, ker

se je imelo njihovo število neizmerno pomnožiti. Da bi se vsega tega, kar je Kristus odredil za naše zveličanje, mogli vdeležiti vsi ljudje vsega sveta in vseh časov, postavil je, predno je zapustil našo solzno dolino in se povrnil k svojemu nebeškemu Očetu — sveto katoliško Cerkev. Kar je nekdanj na zemlji sam delal in delil, to naj dela in deli zdaj v njegovem imenu njegova sv. Cerkev. Zato pravi v sv. evangeliju današnjega praznika: *Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta.* V teh besedah izreče Jezus, da je sv. Cerkev izročil vso svojo oblast; ob enem pa že tudi naznani, kako bode mogla sv. Cerkev izvrševati vse to, kar ji je izročil in naročil. Pravi namreč, da bode sam nevidno pri njej ostal vse dni do konca sveta, da jo bode on sam vladal in vodil. In le jedino tako je mogoče, da sveta Cerkev doseže svoj vzvišeni namen, da nam je zanesljiva voditeljica na potu proti nebesom. Kaj bi nam pomagala taka voditeljica, na katero bi se ne mogli vselej in v vseh zadevah popolnoma zanesti? Hvala trojedinemu Bogu, da nam je preskrbel tako zanesljivo voditeljico, katera nam prav gotovo kaže pravo pot in ob enem tudi deli vseh potrebnih milostij, da moremo stanovitno po njej hoditi in srečno dospeti v svoj pravi nebeški dom. Da, naša sv. katol. Cerkev je nezmotljiva in jedino zveličalna. Vsem drugim cerkvam pa moramo z besedami današnjega nedeljskega evangelija klicati: *Ali more slepeca voditi? Ali ne padeta oba v jamo?*

Da bomo še bolj znali čislati preobilno srečo, da smo udje nezmotljive, jedinozveličalne Cerkve, premislimo danes, kako zanesljiva voditeljica nam je sv. katol. Cerkev na poti proti nebesom, ker nam nezmotljivo oznanuje jedinozveličalno vero in deli vse božje milosti potrebne k zveličanju.

Sv. vera nam je k zveličanju neogibno potrebna. Kristus naravnost pravi: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* Ali še odločnejše se izrazi, ko pravi: *Kdor ne veruje, je že sojen,* to se pravi: Neverec, kateri je svoje nevere sam kriv, že lahko naprej vé, da bo pogubljen, mu niti ni treba čakati sodbe, ki mu bo napovedala pogubljenje. Pa tudi zato je sv. vera najpotrebnejša čednost, ker je podlaga vsem drugim čednostim in zaslužljivim delom. Brez

vere ni nobene čeznaturne čednosti in če ima neverec tudi kaj lepega nad seboj, je to le bolj za ljudi, ne pa za Boga, je le neka zunanja olikanost, ne pa pred Bogom zaslužena čednost.

Kakor je pa trdna, živa vera najimenitnejša in najpotrebnejša čednost, tako je pa tudi to jako težavna čednost. Ne govorim tu o oni junaški veri, za katero so sv. mučenci vse žrtvovali, celo svoje življenje, marveč tu mislim le one težkoče, katere nam v navadnem življenju obtežujejo neomahljivo sv. vero: premnogo resnic naše sv. vere je skrivnostnih, tako vzvišanih, da jih človek nikakor ne more razumeti s slabotnim umom, naj bi jih tudi pre-mišljeval noč in dan; mnoge resnice nam nakladajo tudi težke dolžnosti in naša popačena natora bi rada videla, da bi one resnice ne bile resnične, da bi se oprostila onih težkih dolžnostij — jako huda skušnjava, ki jih je že mnogo pripravila ob vero; poleg tega je pa tudi med zlobnim svetom le preveč skušnjav za to božjo čednost — sv. vero v govorjenju in pisanju tako, da se posebno v tem smislu sme reči, da je satan kakor rjoveč lev, ki kroži okrog ter išče, koga bi požrl — in požre jih res sila veliko.

Pa kako nam je Kristus olajšal to sveto čednost s tem, da je svoji Cerkvi zagotovil nezmotljivost! Ako tudi ne morem kake resnice s svojo plitvo pametjo razumeti, ako tudi jo tajé zlobni odpadniki in jo pobijajo lažnjivi časniki, pohujšljive knjige, vendar lahko kakor skala trden stojim v sv. veri, ker se smem popolnoma brez vsakega dvoma zanesti na sv. Cerkev, ker vem, da je nezmotljiva, in kar Cerkvi verjamem, verjamem Jezusu — Bogu.

Kaj pa se pravi: sv. Cerkev je nezmotljiva? Sv. Cerkev je nezmotljiva se pravi: sveta katoliška Cerkev se ne more motiti v Kristusovem nauku; marveč nam oznanja in razlaga oni čisti in nepopačeni nauk, ki so ga apostoli slišali iz ust Jezusovih in so ga po razsvitljenju sv. Duha ali zapisali v svetem pismu, ali pa le ustno izročili potomcem. Nezmotljiva je tudi sv. Cerkev v deljenju milostij božjih.

Odkod pa vemo, da je sveta katoliška Cerkev nezmotljiva? Za to imamo dovolj tehtnih in neovrgljivih dokazov v sv. evangeliju, v spričevanju sv. apostolov in cerkvenih učениkov vseh časov; pa tudi lastna pamet nas uči tega. Predno pa se tega prepričamo, moramo še določiti vprašanje: kd o da je nezmotljiv v sv. kato-liški Cerkvi? Nezmotljivi so s papežem združeni škofje; pa tudi papež sam, kadar kot vrhovni učitelj in pastir vseh vernikov vsled svoje najvišje apostolske oblasti določi kako versko ali dejansko resnico.

a) Da so s papežem združeni škofje nezmotljivi v svojih verskih določbah, porok nam je najprej Jezusova izrečna obljuba, da ostane pri njih vse dni do konca sveta. Ako Jezus sam, večna resnica in luč sveta, vodi učečo Cerkev vse dni do konca sveta, pač ne more zabresti v kako zmoto. Jezus pa tudi pové, kako bode apostole in njihove naslednike vse čase obvaroval slehrne zmote. Rekel je: *Prosil bom Očeta in dal vam bo drugega tolažnika, da pri vas ostane vekomaj — Duha resnice. Kadar pa pride On, Duh resnice, vas bo učil vso resnico.* Če pa bode sv. Duh vekomaj ostal pri sv. Cerkvi in če jo bo učil vso resnico, je s tem povedal, da ne le apostoli, marveč tudi njihovi nasledniki ne morejo drugega učiti, kakor to, kar je učil Jezus sam. Razun tega tudi Jezus slehrnega, kateri Cerkve ne posluša, kateri ne veruje, obdolži velikega greha in mu zažuga z večnim pogubljenjem. Vprašam, bi bil li Jezus mogel tako ostro zapovedati, naj se posluša njegova Cerkev, ko bi se mogla kdaj zmotiti?

Kakor Kristus sam, tako učé tudi od sv. Duha razsvetljeni apostoli, da je učeča Cerkev nezmotljiva. Cerkev imenujejo sveti tempelj, čigar glavni in vogelni kamen je Jezus Kristus, — ali telo, čigar glava je Kristus; imenujejo toraj Cerkev *steber in temelj* (podlago) *resnice*. Ali bi mogli jasnejše in odločnejše povdarjati, da se učeča Cerkev res nikdar ne more zmotiti in od resnice odstopiti? Kakor poveličano telo Jezusovo ne more nič več spremenjeno, umorjeno biti, tako tudi sv. Cerkev v svojih naukih ne more spremenjena ali razdejana biti.

Jednako razlagajo tudi ves čas cerkveni učeniki. Pa saj nas lastna p a m e t prepričuje, da drugače niti biti ne more. To mora vsakdo priznati, da, če je Kristus ustanovil svojo Cerkev na zemlji, ustanoviti je moral tako Cerkev, da bode vedno čisto in popolnoma človeštvu oznanovala njegov nauk ter ohranila in delila vse po njem odrejene pripomočke zveličanja. Drugačne Cerkve bi ne bilo treba, bila bi celo človeštvu v kvar. Ker pa so ljudje kot taki zmotljivi, more se ta namen, ki ga je imel Kristus s svojo Cerkvijo, le tako doseči, da so ti ljudje, kateri učijo v njegovi Cerkvi, to je škofje s papežem, z n j e g o v o božjo pomočjo prosti slehrne zmote v verskih rečeh. Če je pa božja pomoč v dosego tega namena potrebna, razume se pač samo ob sebi, da jo je Zveličar tudi dodelil svoji sv. Cerkvi. V resnici: kdorkoli veruje, da je Jezus Kristus pravi Bog, ter zna in hoče prav misliti, m o r a priznati, da je učeča sv. Cerkev nezmotljiva, kajti božja modrost nikakor

ni mogla svojih nauk in milostij prepustiti zmotljivim ljudem, ne da bi jih vedno podpirala z božjo pomočjo ter jih varovala slehrne zmote. Rečem toraj: Kakor resnično je Jezus Kristus neskončno sveti vsemogočni Sin božji, ravno tako gotovo je dodelil svoji Cerkvi nezmotljivost in s tem varuje vesoljno Cerkev slehrne zmote. To prepričanje je bilo ves čas, kar obstoji sveta Cerkev. Že v prvem cerkvenem zboru, ki so ga imeli apostoli v Jeruzalemu l. 51. izrazili so to prepričanje, ker so svoja verska določila pričeli z besedami: *Nam in sv. Duhu je dopadlo, vam družega bremena ne nakladati* itd. In s tem so hoteli reči: Kar smo sklenili, nismo sklenili kot zmotljivi ljudje, marveč kot od sv. Duha podpirani učitelji, kateri se ne morejo motiti. In kadar koli so se po smrti apostolov zbrali papež in škofje, da bi razsodili kako versko reč, vselej so se imenovali nezmotljive, ker so bili v sv. Duhu zbrani in pravi nasledniki apostolov.

b) Jednako lahko nam je dokazati drugo resnico, da je tudi papež sam nezmotljiv v verskih in npravstvenih resnicah. Nasprotnikom papeževe nezmotljivosti, kateri hočejo smešiti ta veličastni nauk sv. katoliške Cerkve, češ da je papež — Bog, ker se ne more motiti, moramo najprej pojasniti, v čem obstoji papeževa nezmotljivost. Papež je nezmotljiv, t. j. ne more se zmotiti, kadar kot vrhovni pastir in učenik vernikov zapové vesoljni Cerkvi kak nauk, ki zadene vero ali versko npravno življenje. To, in ne več in ne manj je verska resnica, ki jo je izrekel zadnji vaticanski zbor l. 1870.

Cerkveni zbor tedaj ni rekel, da papež vse vé; on ni vseveden; njegova nezmotljivost zadeva le samo sveto vero, v drugih predmetih človeške vede se lahko moti. Zbor ni trdil, da vse vé, tudi kar zadeva sv. vero, tudi v tem oziru ni vseveden; njegova nezmotljivost obsega le resnice, ki zadevajo sveto vero in versko življenje. — Zbor tudi ni rekel, da še te verske in dejanske resnice vse vé; mogoče bi bilo, da jih ne vé vseh; nezmotljivost zadeva le njegova določila. — Pa cerkveni zbor tudi tega ni rekel, da je papež nezmotljiv v vseh določilih, toraj tudi v tem, kar izreče kot zaseben (privaten) učenik svete Cerkve; nezmotljiv je papež le v tem, kar določi kot papež, kot učitelj vesoljne Cerkve, rekel bi, kar določi uradno, s tem namenom, da je dolžna vsa Cerkev sprejeti in verovati njegovo določilo. (Učenjaki pravijo: Kadar govori »ex cathedra«, iz svoje stolice, takrat je nezmotljiv.)

— Cerkveni zbor tudi ni rekel, da je papež nezmotljiv v svojem življenju, da bi ne mogel grešiti. More se pregrešiti in nekateri papeži so se res tudi močno pregrešili, čeravno je pa tudi res, da na nobenem drugem vladarskem sedežu ni sedelo toliko svetih mož, kakor na sedežu sv. Petra. Prav gotovo tedaj zbor ni trdil, da je papež Bog ali četrti božja oseba; marveč je in ostane hlapec hlapcev Božjih, Adamov otrok, kakor mi; njegova nezmotljivost se naslanja le na b o ž j o p o m o č, Bog sam govori takorekoč po njegovih ustih, kadar kaj veleva kot Kristusov namestnik vesoljni Cerkvi.

To je tedaj verska resnica, ki jo je kaj lahko dokazati:

a) Petru (in njegovim naslednikom) je Jezus rekel: *Ti si skala in na to skalo bom zidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo zmagala.* — Rimska stolica tedaj ima biti oni temelj, ki podpira in nosi vesoljno Cerkev; ona ima s svojim naukom vso Cerkev v jedinstvi sv. vere potrjevati, da je ne premaga peklenska moč, t. j. moč laži. Kako bi se tedaj mogla ta obljuba Kristusova spolniti, ko bi se mogel papež v svojih verskih določilih zmotiti, ko bi se mogla skala omajati? Ta nezmotljivost se kaže tudi v besedah: *Tebi dam ključe nebeškega kraljestva.* Vsem apostolom je dal oblast zavezovati in odvezovati, a sv. Petru je dal tudi ključe, ki nam odpirajo večne božje resnice.

b) Ko je po svojem vstajenju Jezus Petru (in po njem njegovim naslednikom) dejansko izročil vrhovno oblast svete Cerkve, rekel mu je: *Pasi moja jagnjeta, pasij moje ovce.* S tem je dobil oblast in dolžnost, z zdravo hrano božjih nauk in milostij preskrbljevati vesoljno Cerkev in od vseh zahtevati tudi pokorščino. To mu je pa le mogoče, ako je nezmotljiv; sicer bi morali trditi bogokletno nesmisel, da je Kristus naložil svojim ovčicam dolžnost, da morajo tudi neresnice verovati, ko bi se namreč njegov namestnik, vrhovni pastir, mogel kdaj zmotiti.

c) Slednjič je Gospod sam zatrdil sv. Petru še pri zadnji večerji, da je molil zanj, da bi ne omahovala njegova vera, in mu je ob enem zapovedal, naj (v veri) potrjuje tudi svoje brate. S tem je Gospod sam naznanil, da dá Petru (in njegovim naslednikom) posebno moč, ki je drugi nimajo. Dal mu je torej ne le oblast in dolžnost vladati in voditi sv. katoliško Cerkev, marveč ob enem mu je dal tudi moč, to svojo prevzvišeno nalogo spolnovati do konca dnij. In katera druga moč bi to mogla biti, če ne nezmotljivost? Kaj bi tudi pomagala papežu vsaka druga pomoč, ko

bi se pa mogel zmotiti v sv. veri? A ravno to pomoč mu je zagotovil Jezus, ko mu je rekel: *Jaz pa sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera!*

Resnica papeževe nezmotljivosti je tedaj od Jezusa Kristusa samega razodeta in sv. Cerkev je svoje vrhovne poglavarje imela vedno kot nezmotljive. Cerkveni pisatelj Origen pravi: »Glej, kako moč in oblast ima ta skala, na kateri je zidana Cerkev Kristusova, vse njene naredbe imajo tako veljavo, kakor bi Bog sam govoril.« Sv. Ciprijan pa pravi: *Samo radi tega so nastale krive vere in razkoli, ker niso ubogali najvišjega, božjega duhovnika, ker niso mislili na jednega duhovnika, ki je ob jednem mesto Boga sodnik.* Znan je tudi izrek sv. Avgušтина, ki znači papeževo nezmotljivost: *Rim je govoril, stvar je dognana!* To resnico nam pričajo tudi vsi cerkveni zbori. Ko se je v Kalcedonu 451. l. vpričo zbranih škofov prebralo pismo Leona, zaklicali so vsi škofje: »Mi vsi to verujemo, Peter je govoril iz ust Leona.« Na četrtem cerkvenem zboru v Carigradu so zbrani škofje imenovali papeža »orodje sv. Duha«. Vsa cerkvena zgodovina nam priča, da je bila vedno vera o nezmotljivosti papeža pri škofih in vernikih utrjena. V vseh verskih zadevah so se škofje obračali na namestnika Kristusovega in to radi tega, ker so vedeli, da je nezmotljiv. Ko je še med Korinčani živel ljubljeni učenec sv. Janez, niso se ti nanj obrnili, ampak v Rim do tedanjega papeža Klemena.

Sveti Avguštin je poslal svojo razpravo zoper Pelagijance papežu Bonifaciju v potrjilo. Koliko je bilo v sv. Cerkvi krivovercev; papeži so večinoma vse sami na lastno roko brez cerkvenih zborov ovrgli. Cerkvenih zborov je bilo še-le dvajset, tedaj vsako stoletje povprek samo jeden, prigodilo se je pa tudi, da tri sto let ni bilo nobenega, in vendar so papeži izrekli toliko verskih in nravnih resnic, toliko krivih naukov ovrgli sami, zavedajoč se svoje nezmotljivosti. Tako živo je bila tedaj vsa Cerkev v vseh časih prepričana o tej resnici; na vatikanskem zboru pa, ker se ji je po razmerah časa primerno in potrebno zdelo, jo je kar naravnost izrekla kot versko resnico, tako, da kdor sedaj tega ne veruje, zaide v krivo vero; nihče ne more sedaj reči, da je katoličan, kdor se ne podvrže takim papeževim odlokom.

Papež je tedaj nezmotljiv. V umrljivem človeku vidimo čeznaravno moč; resnično, na papežu sloni katoliški svet, katoliška Cerkev. »Ubi Petrus, ibi Ecclesia. — Kjer je Peter, tam je Cerkev.« Peter tedaj ni umrl, živi in vlada na svojem prestolu, Peter govori

po svojih naslednikih. Poprej bomo doživeli, da bi se večina udala krivoverstvu, odpadla od vere, poprej bi doživeli, da bi se podrla zgradba sama, sv. katol. Cerkev, kakor pa, da bi jo papež, nje prvi poglavar, vodil po krivih potih, zmotil se kedaj v verskih in nra-
v-
nih resnicah.

Da to ne more drugače biti, nas tudi uči že z d r a v a p a m e t. Sv. Cerkev ima namreč namen, Kristusov nauk nespremenjen in neskaljen ohraniti do konca. Če pa se kje vzdigne kak krivoverec in začne učiti krive nauke, mora ga Cerkev takoj zavrniti in ver-
nikom pravi nauk določiti. Ali je pa pravočasno določilo vseh škofov v vesoljnem zboru vselej mogoče? Kdor pozna zgodovino, bo rekel, da ne; ker večkrat nastanejo okoliščine, ki onemogočijo tak vesoljni zbor. Kako dobro je tedaj, da je božja modrost podelila papežu dar nezmotljivosti, da lahko za vsak slučaj varuje čistost sv. vere; poleg tega so tudi zbori vseh škofov le tedaj veljavni, ako jim pritrdi rimski papež. In ko bi papež bil zmotljiv, bilo bi to naravnost nasproti Kristusovi obljubi: škofje bi morali papeža potrjevati v veri, toraj ne Peter svojih bratov, marveč bratje Petra, in ne pasel bi pastir ovce, marveč ovce bi morale pastirja pasti, voditi in vladati; in nič več bi temelj ne podpiral poslopja, marveč poslopje bi podpiralo podlago. Kajti Cerkev m o r a biti nezmotljiva; drugačne bi Kristus ne bil ustanovil, ker bi je ne bilo treba; tukaj sem vam le pojasnil in dokazal, kdo vzdržuje nezmotljivost v nauku Kristusovem in deljenju njegovih milostij.

Ko bi bila tedaj sv. katoliška Cerkev delo človeško, stal bi jej na čelu navaden človek, ki bi lahko svoje podložne zapeljal, jih krivo učil in napačno vodil. Ker pa papež ni navaden človek, temveč v njem gledamo pravega namestnika Kristusa, ker se vanj tako obilno sv. Duh razliva, da se ne more zmotiti v onih rečeh, ki so nam potrebne za zveličanje, nas li ta resnica ne dovede zopet do živega, trdnega prepričanja, da je sv. katoliška Cerkev delo božje? Da, sveta katoliška Cerkev je delo božje, ker ima za poglavarja nezmotljivega papeža.

Mi pa, predragi v Kristusu, moramo imeti rimskega papeža kot svojega duhovnega očeta in spolnovati do njega dolžnosti, ki nam jih nalaga četrta božja zapoved. Ker je nezmotljiv, ga moramo imeti kot pravega namestnika Jezusa Kristusa na zemlji, za svojega najvišjega učenika, ki ima odločiti v verskih resnicah, imeti ga moramo kot najvišjega sodnika, ki ima vse cerkvene prepire poravnati, kot najvišjega postavodajca, ki ima pravico, nam dati

zapovedi, in oblast, nepokorneža tudi kaznovati. Po tem prepričanju pa moramo tudi ravnati. Če papež kako versko ali нравno resnico očitno določijo, moramo jo mi verno in ponižno sprejeti ravno tako, kakor bi jo Kristus sam izrekel. Če je kak prepir med papežem in kakim svetnim vladarjem, kakor je n. pr. sedaj med našim vrhovnim poglavarjem in laškim kraljem, moramo biti na papeževi strani, ž njim jedini. Papežu moramo tudi slednjič kazati svoje največje spoštovanje in ljubezen. Svoje spoštovanje kažemo, če o njem zmirom spoštljivo govorimo, če ne beremo in ne podpiramo takih knjig in časopisov, ki se drznejo papeža grditi in sramotiti. Ljubezen pa kažemo, ako molimo zanje in v potrebi jih tudi podpiramo s svojimi prostovoljnimi darovi. In ravno v sedanjih časih je potreba; ničesar nimajo, laški kralj jim je vse vzela. Pokorščino in ljubezen skazujmo tedaj rimskemu papežu. Kdor o papežu tako ne misli in ne ravná, je ločen od črede Kristusove, ni katoličan.

Kaj ne, predragi, kako smo srečni, da imamo tako zanesljivo voditeljico na poti proti nebesom — jedino, sveto, apostoljsko, katoliško, nezmotljivo Cerkev: kako nesrečni so vsi drugi, katerim velja beseda, da slepec slepca vodi. Pa obrnimo si v prid to srečo; nikar ne bodimo le leni opazovalci te prekrasne voditeljice; poprimimo se kakor dobri hvaležni otroci njene krepke materine roke in krepko stopajmo po poti, katero nam kaže, ter nikar ne zanemarjajmo krepčil, ki nam jih ponuja, da ne omagamo na težavni in nevarni poti; nikar ne glejmo od daleč, kako drugi hodijo k sveti maši in k sv. zakramentom in drugim cerkvenim pobožnostim. Kajti lenuha, ki sam noče, tudi taka roka ne more rešiti, kakor je zanesljiva roka naše matere nezmotljive Cerkve. Amen.

2. Naše razmere do presvete Trojice.

Krščujte jih v imenu Očeta in Sina
in svetega Duha. Mat. 18, 19.

Danes obhajamo god in praznik presvete Trojice, ki je največja skrivnost naše svete vere; ker s tem spoznavamo vero, da je le en sam Bog v treh osebah. Dasiravno je pa današnji praznik sam na sebi tako velik, ga vendar cerkev ne obhaja s tako veliko zunanjo slovesnostjo, kakor kak drug velik praznik, kakor da bi

hotela s tem naznanjati, da ji ni mogoče svete Trojice tako častiti, kakor bi se spodobilo. Je pa današnji praznik presv. Trojice nekako sklep ali posnetek vseh dosedanjih velikih Gospodovih praznikov. Potem namreč, ko smo občudovali o Božiču ljubezen nebeškega Očeta, ki nas je vstvaril in nam je poslal svojega ljubega Sina na svet; potem ko smo o Veliki noči premišljevali neskončno ljubezen Jezusa Kristusa, Sina božjega, ki je hotel trpeti in umreti za nas; in potem, ko smo o Binkoštih premišljevali ljubezen svetega Duha, ki nam je prinesel svoje veličastne darove z nebes: po vsem tem se spominjamo danes še enkrat skupno vseh teh dobrot presvete Trojice. Vendar ko smo prejeli toliko dobrot od presv. Trojice, kaj smo pa mi za vse to presveti Trojici dolžni, ali v kakšni razmeri smo mi do presvete Trojice? In ravno o tej naši razmeri do presvete Trojice vam hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

I. Bog Oče nebeški, ki je vstvaril nebo in zemljo in vse reči, dal je tudi nam življenje. Da imamo zdravo telo, da vidimo, slišimo in govorimo in hodimo, in da imamo pamet: za vse te telesne in dušne moči se imamo nebeškemu Očetu zahvaliti; on nas je vstvaril celo po svoji podobi v ta namen, da bi se kdaj vekomaj ž njim veselili v nebesih. Zato smo mi kot delo božjih rok popolnoma lastnina nebeškega Očeta, njegovi smo vsi, tako da je Kristus lahko prav zapovedal, rekoč: *Daj Bogu, kar je božjega*, t. j. daj Bogu v službo svoje telo in dušo, svojo pokorščino in ljubezen in čast v vseh okoliščinah svojega življenja. To je sicer znana in jasna resnica. Ali si pa sploh ljudje to resnico k sreči vzamejo in spolnujejo? Bog hotel, da bi bilo tako! Pa v resnici se drugače godi. Srce, ki ga je nebeški Oče vstvaril, da bi ga ljubilo, je dostikrat vse mrzlo do Boga; jezik, ki ga je nebeški Oče v svojo hvalo vstvaril, pogostoma preklinja, se laže, obrekuje in kvanta v božje razžaljenje; oči, vstvarjene zato, da bi se obračale po nebeških dobrotah, obračajo se na prepovedane reči; ušesa, vstvarjena za poslušanje božje besede, nastavljajo se pregrešnemu govorjenju; roke, vstvarjene, da bi se v molitvi k Bogu povzdigovali in stegovale k dobrim delom, stegujejo se raje po ptujem premoženju in nespodobnih rečeh; noge, vstvarjene, da bi nosile človeka k službi božji in k delom krščanske ljubezni do bližnjega, nosijo ga raje v slabe tovarišije in na kraje pregrehe; ob kratkem: vse dušne in telesne moči, dane človeku v božjo čast in v zve-

ličanje neumrljive duše, človek le preveč pogostoma zlorabi v božje razžaljenje in v svoje lastno pogubljenje! O, kako grda in črna nehvaležnost je pač to do dobrotljivega Stvarnika! — Vendar spominjajmo se, kar se bere v sv. pismu pred vesoljnim potopom: *Ko je pa Bog videl, da je hudobija ljudi velika na zemlji, in da so vse misli, srca vedno le v hudo obrnjene, bilo mu je žal, da je vstvaril človeka na zemlji.* (I. Mojz. 6, 5.) Nikar ne pozabimo, da le Bog ohranjuje naše življenje, in da, če Bog nas noče več ohraniti pri življenju, moramo umreti, in morebiti celo vstanu smrtne greha! In takrat gorje človeku, ko bo moral odgovor dajati ostremu Sodniku božjemu, kako je obračal svoje dušne in telesne moči. Dajajmo toraj Bogu, kar je božjega, obračajmo svoje telesne in dušne moči v božjo čast, to daje človeku zdaj v življenju mirno vest, po smrti milostljivo sodbo in po sodbi prelepa nebesa.

II. Kakor se pa Bogu Očetu pripisuje zlasti vstvarjenje, tako se drugi božji osebi v presveti Trojici, Bogu Sinu, pripisuje o d r e š e n j e. Po grehu prvih starišev je postal ves človeški rod na duši mrtev, in zapadel večnemu pogubljenju. Pa v neizrekljivi ljubezni je Bog Sin kot naš Srednik in Odrešenik stopil v to solzno dolino, da nam je zopet pridobil dušno življenje, s svojo lastno krvijo očistil v nas omadežano podobo božjo, premagal telesno smrt in nas rešil večnega pogubljenja. In zato, da bi nas z razžaljenim Bogom zopet spravil in plačal za nas dolg, ki ga mi sami Bogu nismo bili vstanu poplačati, zato, rečem, se je naš božji Zveličar solzil še kot majhno dete v revnih jaslih, zato je pomanjkanje in preganje trpel vse svoje življenje, se je postil in delal in potil zavoljo našega zveličanja in se je poslednjič potopil v morje neizrekljivega trpljenja in umrl za nas na križu! Čegavo srce more razumeti velikost takšne ljubezni in kateri jezik jo izreči? Ali ravno zato, ker nas je Jezus, ne z zlatom in srebrom, ampak s tako veliko ceno, s svojo lastno krvijo odkupil iz oblasti satana in večnega pogubljenja, — ravno zato smo pa tudi mi popolnoma Kristusova lastnina, vsi smo njegovi; zato je to več kot prošnja, ako nam on kliče: *Moj sin, moja hči, daruj mi svoje srce!* Potem bi njegova na gori Kalvariji prelita presveta kri glasneje vpila za maščevanje k nebesom, kot nekdanj kri pravičnega Abeljna, in bi nas strašno tožila pri sodbi!

Zatorej, o kristijani! ljubimo vendar svojega Zveličarja, ki nas je tako neskončno ljubil in s tolikim trudom odrešil, naj bo naš trden sklep: Raje umreti, kakor prostovoljno grešiti!

Ljubimo ga s tako ljubeznijo, ki pred vsem drugim to hoče, kar je on hotel — rešiti in zveličati naše neumrljive duše. To bodi naš sklep in obljuba danes, naš Zveličar jo je slišal, jo bo blagoslovil in nas kdaj neskončno poplašal, ako jo bomo spolnovali!

III. Ali bomo pa mogli ta sklep, to obljubo spolnovati? Ali bomo mogli spolnovati vse, karkoli nam je Kristus po svojih aposteljskih zapovedal spolnovati, in kar nam še zdaj po svoji Cerkvi zapoveduje spolnovati? Iz lastne moči bi seveda ne mogli, ali z božjo pomočjo moremo vse; in to pomoč nam je Bog tudi obljubil. Ne pravi zastoj Jezus na koncu današnjega evangelija: *Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.* In naš Zveličar je res pri nas v zakramentu presvetega rešnjega Telesa, on je pri nas s svojo pomočjo po svetem Duhu, s katero sveto Cerkev vlada.

In res! ako premišljujemo, kako prečudno je bila sv. Cerkev na binkoštno nedeljo vstanovljena, kako naglo razširjena skoraj po vsem svetu, in kako prečudno ohranjena vkljub tako strašnega nasprotovanja in preganjanja; ako vse to premišljujemo, moramo pač spoznati, da vstanovljenje in ohranjenje sv. katoliške Cerkve ni človeško, ampak božje delo, delo svetega Duha. Vsa sveta katoliška Cerkev je nekak veličasten tempelj božji, katerega sv. Duh razsvetljuje, vlada in ohranjuje. Pa tudi vsak veren katoliški kristijan je po sv. krstu in sv. birni tempelj sv. Duha. *Ali ne veste,* piše sv. apostol Pavel, *da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?* In res se skoraj vsi deli tempeljna nahajajo v nas. Naše srce je altar, um in pamet sta takorekoč mašnik, ki na altariju srca daruje Bogu pobožne, dobre sklepe in molitve, in pričujoči Bog je sv. Duh, ki nas je pri sv. krstu in pri sv. birni posvetil v svoj tempelj. Pa ne-le sv. Duh je pričujoč, ampak ker se tri božje osebe ne morejo ločiti druga od druge, sta pričujoča tudi Bog Oče in Bog Sin v taki duši, tedaj vsa presveta Trojica. Kakor bi bil pa velik greh zidan tempelj božji oskruniti, kakega malika ali drugo nesnago vanj postaviti ali hudobije v cerkvi počenjati, ravno tako hudobno je živ tempelj božji, kar je kristijan sam, oskruniti in na altar svojega srca postaviti malika napuha, lakomnosti, nečistosti, maščevanja itd. Sv. Duh beži zavoljo greha iz svojega stanovanja, ker tak tempelj je oskrunjen, posvečujoča milost božja zgubljena in vničeno vse razsvetljevanje in nagibanje sv. Duha. Kolikšna hudobija in nesreča je to! Zato pravi sv. apostol Pavel: *Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da sv. Duh v vas prebiva? Ako pa kdo*

tempelj Božji oskruni, ga bo Bog končal. Kajti tempelj Božji je svet, kar ste vi. (I. Kor. 3, 16, 19.) Varujmo se torej, preljubi kristijani! z grehom žaliti sv. Duha, ali ga celo pregnati iz tempelja svojega srca; marveč prosimo ga pogostoma razsvetljenja, za dar modrosti in umnosti, za dar moči v vseh skušnjavah in nadlogah, za dar pobožnosti in goreče ljubezni in posebno za dar strahu božjega in stanovitnosti, potem bo on naš sladki tolažnik v življenju in ob smrti uri, in po smrti naše najslajše veselje v nebesih.

Tako je nauk o presveti Trojici ne le poglaviten in temeljni nauk svete vere, ampak tudi jedro in temelj našega krščanskega življenja. In če je ta nauk že zdaj v življenju tako imeniten in veljaven za nas, bo enkrat še imenitnejši za nas, namreč na naši smrti postelji in ob smrti uri, ko se bo poreklo: *Pojdi, krščanska duša, v imenu Očeta!* — Ali gorjé tebi, o kristijan, če bi takrat moral zdihovati: Oh, v imenu Očeta, čegar zapovedi sem prelomljeval! — *Pojdi, krščanska duša, v imenu Boga Sina!* — Ali zopet gorjé, če Jezusa nisi ljubil in si njegove krvi nisi obračal v svoje zveličanje! — *Pojdi, krščanska duša, s tega sveta v imenu sv. Duha!* — Pa zopet gorjé tebi, če bi moral zdihovati: Oh, v imenu sv. Duha, katerega tempelj sem oskrnil! — Kakšna bo potem sodba? — Kolikšna tolažba bo pa nasproti zate, o kristijan, če boš mogel na smrti postelji zaupljivo reči: Prizadeval sem si po svoji slabi moči trojedinemu Bogu zvesto služiti, dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil, zdaj mi je pripravljena krona pravice tam, kjer bom vekomaj gledal, ljubil in hvalil presveto Trojico. Amen.

Jos. Krčon.

Praznik presvetega rešnjega Telesa.

Zakrament božje ljubezni.

Moje meso je res jed in moja kri je
res pijača. Jan. 16, 56.

Jezus je veliki četrtek pri zadnji večerji postavil zakrament sv. rešnjega Telesa; ker ima pa Cerkev tisti dan veliko družih opravil in je vsa v žalost vtopljenja zavoljo bližnje smrti svojega ženina Jezusa, je v trinajstem stoletji, ko je vera v presveto za-

krament jela pečati, zapovedala spomin sv. rešnjega Telesa v četrtek po prazniku sv. Trojice obhajati. Z današnjim praznikom in s procesijo, pri kateri nosimo Jezusa Kristusa v podobi belega kruha, kažemo očitno svojo vero v ta zakrament, in s častjo, ki mu jo skazujemo, želimo nekoliko nadomestiti nečast, katero mu od nekdaj delajo judje, neverniki in krivoverci in vsi hudobni kristijani. — Naša sveta vera nas uči, da v majhni, okrogli, pšenični hostiji na altarlju je veliki, pravi in živi Bog, Jezus Kristus, z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom, po božji in človeški natori pričujoč. Njega smo spremljevali danes v procesiji, in njega prejemamo pri sv. obhajilu v usta in srce, kakor božjo jed za svojo slabo dušo. — O visoka skrivnost naše vere! O česčenja, hvale in molitve vredni zakrament sv. rešnjega Telesa! Kako hočem ta najsvetejši zakrament drugače imenovati, kakor z a k r a m e n t b o ž j e l j u b e z n i? Bog nam ne more svoje ljubezni lepše pokazati, kakor v zakramentu sv. rešnjega Telesa. Le pogledjmo danes: 1. č a s, 2. n a m e n, in 3. p o d o b o, kako je Jezus postavil ta presveti zakrament. Postavil ga je, ko je ravno mislil za nas v trpljenje in smrt iti. To nam kaže Jezusa najzvestejšega prijatelja. Postavil ga je kakor božjo jed za našo slabo dušo. To nam kaže Jezusa — Boga, polnega srčne ljubezni. Postavil ga je, da je svoje meso in kri dal za jed in pijačo. To nam kaže Jezusovo ljubezen, ki ne more večja biti. Vse to nam bo spričalo, da Bog ni mogel svoje ljubezni lepše pokazati, kakor v zakramentu sv. rešnjega Telesa.

Jezik, poj skrivnost častito,

Hvali Jezusa telo;

Sveto rešnje kri prelito,

Ki je svet odkupljen ž njo.

Vi pa, kristijani, zvesto in verno poslušajte!

I. Če premislimo čas, v katerem je Jezus postavil sv. rešnje Telo, vidimo, da je naš najzvestejši, najprisrčnejši prijatelj.

Nikdar se ljubezen očitneje ne pokaže, kakor takrat, kadar se je treba ločiti. Takrat pokaže vse svoje moči: usta tarnajo, oko se v solzah topi, obraz se milo drži, srce nam stiska nedopovedljiva britkost. Tako sta se ločila Jonatan in David, dva srčna prijatelja, ki sta drug družega ljubila, kakor svojo dušo. Objameta se in milo jokata; voščita si mir; in ker se vendar morata ločiti, ponovita staro zavezo prijateljske ljubezni in zvestobe, katero sta

si že zdavnej prisegla. — Pa vse to pravi ljubezni še ni zadosti; prava ljubezen hoče tudi ločitev polajšati in pri svojem daljnem prijatelju skupaj ostati. In kaj stori? Naslikati se dá in svojo podobo podari svojemu prijatelju v vedni spominek in pravi: Tu imaš, ljubi prijatelj, zadnjo zastavo moje zveste ljubezni. Ako tudi daleč od tebe po telesu, ostanem v tej podobi vedno pri tebi. Poglej večkrat na to podobo in spomni se svojega prijatelja. Kadar pogledaš ta usta, naj ti povedó, da te ljubim. Kadar pogledaš moje oči, spomni se solzâ, ki sem jih ob ločitvi pretil; in kadar pogledaš moje prsi, reci: V njih prebiva zvesto srce, katero je popolnoma meni vdano. — Tako velika je prijateljska ljubezen celo pri nas ljudeh.

Pa še tako goreča ljubezen ljudij je mrzla kot led, če jo primerimo ljubezni, katero ima Jezus, božji Sin, do nas, svojih vernih. Jezus, edinorojeni Sin božji, zapusti radovoljno presrečno nebeško veličastvo in stopi iz ljubezni do nas ljudij na zemljo, v dolino solz; sleče svojo božjo in obleče hlapčevsko podobo, in je nam ljudem, razven greha, v vsem enak; ostane 33 let kakor človek med ljudmi in povsod zapušča sledi najbolj goreče ljubezni do ljudij. Čas pa se je približal, ko je s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo svojo največjo ljubezen razodel pred vesoljnim svetom. Vedel je, da je njegova ura prišla, da se s sveta zopet povrne k Očetu. Ker je tedaj svoje, ki so na svetu bili, ljubil, hotel jih je do konca ljubiti, in jim podeliti zadnje znamenje svoje ljubezni. Spomenik ljubezni jim hoče zapustiti, kakoršnega še nikdar, kar svet stoji, prijatelj ni zapustil svojemu najboljšemu prijatelju. Učenci morajo na njegovo povelje večerjo pripraviti. Jezus sede s svojimi dvanajsterimi učenci k mizi in reče: *Is srca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, predno trpim.* — *Vzel je kruh, ter je zahvalil, razlomil in jim dal, rekoč: To je moje telo, katero bo za vas dano; to storite v moj spomin. Ravno tako je vzel tudi kelih po večerji, rekoč: To je moja kri, kri nove zaveze, katera bo za vas in njih veliko prelita.* — *Kolikorkrat koli bote ta kruh jedli in pili iz tega keliha, bote Gosподovo smrt oznanovali.* To telo, hoče Jezus reči, bo sicer v smrt za vas dano, vsa kri mu bo iztekla; pa v tem kruhu in v tem vinu, katero jaz spremenim v svoje telo in kri, ostanem vselej pri vas. Svoje meso in kri bom sicer po vstajenju zopet nase vzel in ponesem s seboj v nebesa; vendar pa bo v tem kruhu in vinu, katero bote pri vsaki sv. maši spreobračali v moje meso in kri, do konca sveta, kakor vedna zastava moje ljubezni pri vas ostalo in bo ostalo sklenjeno tudi z mojo božjo natoro.

O čudežno-velika zastava ljubezni, kakoršne ni dal še nikoli noben človek! O Jonatan, kako mrzla se mi zdi zdaj tvoja ljubezen! Svojemu ljubemu Davidu daš res svoj plašč, svoj meč, svoj lok in svojo palico; objameš ga, jokaš pri slovesu in prisežeš mu večno zvestobo. To je vse, kar tvoja ljubezen premore. — Jezus pa, najzvestejši prijatelj vseh ljudij, ne daje svojim vernim svojih oblačil, temveč svoje telo; ne solz in obetov ljubezni, temveč svojo lastno kri z večno zastavo najzvestejše ljubezni; in to, oh, ostrmite kristijani, in to taisto uro, ko ima s sveta iti k Očetu, tisto noč, ko bo izdan, tisti čas, ko ga vse sovraži, vse preganja in išče umoriti. — Oče mu je sicer zapovedal za nas umreti; presvetega zakramenta njegovega mesa in njegove krvi postaviti pa mu ni zapovedal; to je storila zgolj njegova neizmerna ljubezen. Ko ga je Juda, izdajalec, judom prodajal, takrat najde njegova goreča ljubezen sredstvo, večno pri nas ostati, in zapusti svoji Cerkvi in vernim svoje telo, meso in kri v zadnjo zastavo svoje ljubezni. Svojim sovražnikom in morilcem se hoče sam in radovoljno v roke dati, vendar pa se jim ne dá poprej vjeti, dokler ne postavi zakramenta presvetega rešnjega Telesa.

Čudite se tedaj, kristijani, Jezusu, presrčnemu prijatelju, kateri nehvaležnemu svetu ravno tisti čas, ko najmanj zasluži, zapusti svoje drago meso in kri v zastavo in znamenje svoje ljubezni. Čudite se mu pa tudi zato, ker je Bog tolike ljubezni, da je postavil ta presveti zakrament za jed in pijačo našim slabim dušam.

II. Namen, zavoljo katerega je Jezus postavil sv. rešnje Telo, je bil našim slabim dušam zapustiti duhovno jed in pijačo, da bi ž njo krepčani srečno prišli na božjo goro Horeb.

Nebeški kruh ali mana, katero je Bog vsak dan v puščavi izpod neba dežil, ni le njih lakote nasitila, temveč je imela tudi slast vseh jedij v sebi, tako da je sleherni pri nji tiste jedi slast okušal, katere je najbolj pozelel. Tako lastnost ima tudi sveto obhajilo, katero sv. pismo imenuje angeljski kruh. — *Jejte in pijte*, kliče Jezus, ljubeznivi ženini naših duš, vsem in vsakemu kristijanu, jejte in pijte in se nasitite, moji preljubi! Pridite, vi pravični! vpije; pridite vi grešniki, pridite vi žalostni, pridite vi bolni in umirajoči! Za vas vse sem napravil to sveto večerjo; vam vsem ponujam svoje meso in svojo kri v duhovno jed in pijačo: tudi ve, duše v vicah, ste tega sadu deležne.

Pridi, ti pravični, k mojemu omizju, ako se hočeš na polzkem potu svojega zveličanja padea in pri veliki človeški slabosti greha

obvarovati. *Zakaj jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel; in kdor od tega kruha je, ne umrje, ampak bo živel vekomaj. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.*

Pridi, grešnik, ki si v zakramentu sv. pokore vstal iz groba svojih grehov, pridi k moji večerji, da stanovitno ohraniš svoje duhovno življenje. *Jaz sem kruh življenja. Kruh, ki ga jaz dajem, je moje meso za življenje sveta. Kdor je ta kruh, bo živel vekomaj, in obudil ga bom poslednji dan.*

Pridi, ti žalostni in stiskani trpin, ako želiš tolažbe in razveseljenja za svojo pobito dušo, k moji gostiji, pridi k mojemu altarju, k Bogu, kateri tvojo mladost razveseljuje, in tvoj duh se bo veselil v Bogu, svojem Zveličarju.

Pridi, bolnik, betežnik, ako želiš ohladila za svoje bolečine, in pomoči, da voljno prenašaš svojo bolezen in si tako nabiraš zasluženje za nebesa, — pridi k angeljski mizi. Poslušaj, kako v sv. evangeliju kličem: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.* — Kliči v me, ako sam k meni priti ne moreš, kakor evangeljski stotnik, in prišel bom, ne le v tvojo hišo, tudi v tvoje srce bom prišel in te ozdravil.

Umirajoči kristijan, ako se hočeš iz tega življenja ločiti v veselem upanju, da boš vzet v nebeška prebivališča, prejmi v svetem obhajilu mene, kakor močno popotnico v srečno večnost. *Kdor moje meso je in pije mojo kri, ima večno življenje in obudil ga bom poslednji dan.*

Tudi za vas, verne duše, ki zdihujete v vicah, v kraju očiščevanja, postavil sem zakrament sv. rešnjega Telesa, govori Jezus. Moji mašniki opravljajo na altarjih dar sv. maše, da bi bile vaše bolečine pomanjšane, prikrajšane in ve skoraj očiščene. Moja kri, katero za vas darujejo, vpije od zemlje kviško k mojemu nebeškemu Očetu, in vpije močnejše, kakor kri pravičnega Abelna. Vpije in ne neha vpiti, dokler ura ne pride in je že zdaj, da bote slišale glas Sina božjega in šle iz svoje ognjene ječe v vekomaj srečno življenje in *stopile k gori Sijonu, v mesto živega Boga, v nebeški Jeruzalem, k trumi veliko tisoč angeljev, k popolnim duhovom pravičnih in k meni, sodniku vseh ljudi.*

Kristijani, vam vsem, bodite katerikoli hočete, kliče Jezus: *Resnično, resnično vam povem, ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi.*

Glejte tedaj, meso in kri Jezusa Kristusa v zakramentu sve-tega rešnjega Telesa je duhovna jed za vse kristijane. To je tudi

namen, zavoljo katerega ga je postavil in očitni dokaz Jezusove neskončne ljubezni do nas ljudij. Da to veliko ljubezen Jezusovo še bolj spoznamo, poglejmo, k a k o je Jezus postavil ta presveti zakrament.

III. Zakrament sv. rešnjega Telesa je Jezus tako postavil, da nam svoje lastno meso in kri daje v jed in pijačo.

To je lastnost ljubezni, da si ne dá nobenega pokoja in neprenehoma išče, s tistim, kateremu je vdana, se skleniti in popolnoma zediniti. — Tako nas je ljubil tudi božji Sin, najzvestejši prijatelj vseh ljudij. Tako tesno se je hotel tudi Jezus s svojimi vernimi skleniti in zediniti; zato je postavil zakrament svetega rešnjega Telesa, v katerem se nam samega sebe daje za jed in pijačo, z dušo in s telesom, s krvjo in z mesom po svoji božji in človeški natori.

Najtesneja in najpopolnejša sklenitev ali zveza, ki nam jo je le misliti mogoče, je med jedjo ali pijačo in med tistim, ki jo vžije. Vžita jed in pijača gre v kri in žile, in iz krvi in žil v vse ude in kraje celega telesa. Vžita jed in pijača nam pusti vso moč, ki jo ima, in je takorekoč z nami vred le eno telo. — Tako tesno in popolnoma se sklene božji Sin z nami, ki ga pri sv. obhajilu prejmemo v podobi kruha in vina. *Moje telo*, govori Jezus sam, *je res jed in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.*

Sv. cerkveni učniki nam sklenitev mesa in krvi Jezusove pri sv. obhajilu z našo dušo in telesom tako-le pojasnujejo: Kakor se kruh spremeni v tistega, ki ga jé, kakor se kaplja vode, ako jo kdo spusti v sod vina, vsa v vino spremeni, kakor se dva kosa voska, skupaj stopljena, spremenita v en sam vosek, tako smo mi po mesu in krvi, ki jo pri sv. obhajilu uživamo, e n o z Jezusom in smo popolnoma vanj spremenjeni, kolikor je to mogoče ubogi stvari. — Kar sveti učniki pravijo, to je božji Sin sam sv. Avguštinu rekel: Jaz sem hrana močnih. Vi ne spremenite m e n e v sé — ampak jaz v a s v sé spremenim.

Koliko imenitnejši in svetejši je zakrament sv. rešnjega Telesa memo vseh družih sv. zakramentov! V družih sv. zakramentih nam daje božji Sin le svoje milosti; pri sv. obhajilu pa nam daje samega sebe; nam daje svojo lastno dušo in telo, svoje lastno meso in kri, nam daje vso svojo božjo in človeško natoro, pride v naše telo in našo dušo in zamenja takorekoč svoje srce in svojo dušo z nami, tako že Tertulijan pravi: »Jezus pri svetem

obhajilu s svojim mesom naše meso rodi, in našo dušo hrani s svojo božjo natoro.«

O kako velika je Jezusova ljubezen do nas. Kateri pastir redi svoje ovce s svojim lastnim mesom in s svojo krvjo? Kateri zdravnik dá samega sebe bolniku v zdravilo? Vse to pa dela Jezus v zakramentu sv. rešnjega Telesa. — O kristijan, koliko veselje, kolika sreča za-te, da ne smeš Jezusa le na svoje naročje, kakor nekdanj Simon, temveč tudi na svoj jezik in v svoje srce vzeti, se ž njim prijazno pogovarjati in mu vse svoje dušne in telesne potrebe in težave potožiti! Koliko veselje, kolika sreča za-te, da se Jezus po svetem obhajilu s teboj preljubeznivo sklene, da te kakor svojo nevesto ali hčer objame, s teboj prijazno govori in vsa znamenja svoje neizmerne ljubezni daje, da si ves vanj spremenjen in s sv. Pavlom reči smeš: *Živim, toda ne živim jaz, ampak Kristus živi v meni.*

Večje zastave božje ljubezni ni mogel noben človek ne terjati ne prejeti, kakor je zakrament sv. rešnjega Telesa. Zato so očetje v tridentinskem zboru dejali: *Naš Zveličar, ko je hotel s tega sveta iti k Očetu, je ta zakrament postavil, v katerem je vse bogastvo svoje božje ljubezni do nas ljudij takorekoč izsul.* Dobro pomnite: Očetje ne pravijo dodelil, ampak *i z s u l*; kakor se iz kake posode vse do zadnjega zrna izspè, da nobenega več v nji ni, tako se je božja ljubezen, dasiravno je neskončna, pri postavi sv. rešnjega Telesa, takorekoč izpraznila in nam dala vse, kar je imela in nam dati mogla; da ni v vsem svojem bogastvu nič dragega imela, kakor ta najsvetejši zakrament. Sv. Avguštín pravi: *Najmodrejši Bog ni vedel in najbogatejši in vsemogočni Bog ni mogel več dati, kakor zakrament sv. rešnjega Telesa. Od začetka sveta, govori nek drugi učenik, ni božja neskončna ljubezen večjega dela storila, kakor je to, da nam je Jezus svoje lastno meso in kri dal za jed in pijačo.*

Zakrament sv. rešnjega Telesa je res pravi zakrament božje ljubezni, in nebo in zemlja nam ne moreta lepše božje ljubezni pokazati, kakor v tem presvetem zakramentu. Zakaj postavil ga je Jezus 1. takrat, ko so judje njegovo smrt sklepali, 2. za jed in pijačo našim slabim dušam, in 3. zato, da se z nami preljubeznivo sklene.

Ali ne bomo Bogu te neskončne ljubezni z ljubeznijo povračevali? Ali ne bomo z veseljem in vredno pripravo k božji mizi pristopali, ne-le o vcliki noči, temveč tudi večkrat med letom?

Bomo li posnemali tiste na pol kristijane, kateri celo leto, morebiti več let ostajajo brez sv. obhajila, katerih Bog je trebuh, kateri so sovražniki Jezusovega križa, katerih tudi družega ne čaka, kakor večno pogubljenje. *Če ne bote jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne bote imeli življenja v sebi*, ampak vsa znamenja večne smrti v sebi nosite. Tega nas Bog obvaruj, ljubi kristijani. Še-le za največjo srečo in veselje imejmo tolikokrat, kolikor je mogoče, k božji mizi pristopati, in nič naj nas bolj ne žali, kakor ko bi mogli dalj časa od angeljske mize ločeni biti. Vbogajmo Jezusa, kateri nas tako prijazno k sebi vabi, rekoč: Pridite, pridite vendar, jejte in pijte moje meso in mojo kri in nasitite se, moji preljubi! In ako ga homo vbogali in večkrat s čistim in pobožnim srcem k njegovi mizi hodili, in se gostili pri večerji sv. rešnjega Telesa, homo tudi mi po smrti vredni poklicani biti k ženitnini nebeškega Jagnjeta, in se pri nji vekomaj veseliti. Amen.

† Jos. Rozman, dekan (1840).

Druga nedelja po binkoštih.

Lepota sv. Cerkve. — XI. Zasluge sv. katoliške Cerkve za blagor človeštva.

Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil.

Luk. 14, 16.

Od nekdaj so imeli dobri učitelji, ki so hoteli nadzemeljske, dušne reči razumno pojasniti svojim poslušalcem, da so jih primerjali vidnim rečem ali dogodkom, ki se večkrat vršijo pred našimi očmi; govorili so radi v primerah ali prilikah osobito takrat, kadar so učili priprosto, neučeno ljudstvo. Tudi naš Gospod Jezus Kristus je rad v podobah in prilikah razlagal najveličastnejše resnice, da so jih lahko razumeli tudi najpriprostejši poslušalci. Posebno pa se je posluževal najlepših prilik, kadar je govoril o svojem božjem kraljestvu tukaj na zemlji, o sv. katol. Cerkvi. V današnjem evangeliju primerja sv. Cerkev veliki večerji. Zakaj pač? Večerja je v dnevu zadnja jed, je nekaka priprava za počitek. Le kdor se je pokrepčal pri nebeški mizi, ki jo pogrinja sv. katoliška Cerkev, bode sladko počival v večnosti. Večerja je pa tudi sama dobrodejno krepčalo za človeka, ki se je ves dan potil in trudil; večerja po-

sebno razvedri in oteši dušo in telo, ker človek nima nobenih skrbij več za dotični dan. Tako tudi sv. Cerkev ne pripravlja le za sladki počitek v večnosti, marveč nam upokoji že tukaj duha in telo ter lajša in slajša naše zemeljsko življenje, ker nam tako lepo oblaži srce po svojih naukih in milostih ter nam ponuja pomoči v slehrni potrebi in zdravila v slehrni bolezni.

Velika večerja se imenuje sv. Cerkev zavoljo velikega začetnika svojega Jezusa Kristusa, Sinu božjega. Vsa kraljestva na zemlji in vse naprave so delo človeških rok, jedino le sv. Cerkev je božje delo. — Velika večerja je sveta Cerkev zavoljo tolikega števila svojih udov in udeležencev. Po vesoljnem svetu je razširjena, povsod pogrinja svoje mize in vabi vse, kateri hočejo priti; pa tako ne dela le sedaj, marveč že nad 18 sto let in bo nadaljevala svoje božje delo do konca dnij. — Velika večerja je sveta Cerkev zavoljo obilnih, tako okusnih jedil, ki jih daje svojim povablencem in zavoljo svojih velikanskih priprav. Naj naštejemo le nekatere. Tu je: slastni in tečni kruh božje besede; biserna studenčnica božjih milostij v svetih zakramentih, posebej presvetega mesa božjega Jagnjeta in rajsko vino presv. rešnje Krvi pri daritvi svete maše in v najsvetejšem zakramentu; najzlahtnejše sadje — vabljeni zgledi krščanske popolnosti; najkrasnejše mizne olupšave prelepi obredi službe božje in praznične slovesnosti; najčastnejši sedež med otroci božjimi; in povrh vsega še preljubeznivi strežnik — Jezus Kristus, ki po svojih vidnih namestnikih sam nevidno pogostuje in oveseljuje svoje povablence, da imajo pogostokrat že tu na zemlji nekak predokus one nebeške večerje, katera je pripravljena vsem, ki se vidno vdeležujejo pozemeljske večerje v sv. katoliški Cerkvi. Da, sv. katoliška Cerkev je veličastna osrečevaljica vseh narodov. Ona je pre naredila in prenovila obličje vesoljne zemlje. Tega nam je priča vsa zgodovina novega veka. Da bomo še bolj čislali in ljubili svojo mater sv. katoliško Cerkev, pomislimo danes vsaj nekatere najimenitnejše zasluge, ki jih ima sv. katoliška Cerkev za človeštvo.

Da bi mogli vsaj nekoliko razumeti, kolika sreča je sveta katoliška Cerkev za posameznega človeka in za človeško družbo, morali bi se nazaj preseliti v tiste nesrečne čase pred Kristusom, ko so še ljudje tavali v temi poganskih zmot in se valjali po mlakužah nepopisno okuženega in sprijenega življenja. Tu se je pokazalo, da brez prave vere vsa posvetna olika, katera je pri

nekaterih narodih, n. pr. Rimcih in Grkih, dosegla visoko stopinjo, nikakor ne more posameznemu človeku dati toliko moči, da bi stalno premagoval svoje strasti, in nikakor ne more človeštva vdržati, da bi ga za seboj ne potegnil veletok npravne sprijenosti in grešne propalosti.

Kar groza nas pretresa, če beremo sporočila krščanskih in poganskih pisateljev o strašni sprijenosti onega časa, ko se je začela krščanska Cerkev širiti med razne narode. Sv. Pavel nam slika v svojem listu do Rimljanov in Korinčanov sprijenost in podlost poganskega življenja in skoro ne more najti dovolj besedij, da bi naštel vse grdobije in zlobnosti onih nesrečnih ljudi. Očita jim, da so polni vse krivice, hudobije, nesramnosti in vsakoršne napačnosti; da so polni nevoščljivosti, ubijanja, krega, goljufige in hudodelnosti; da so podpihovalci, obrekovalci, Bogu sovražni, zasramovalci, prevzetni, napuhnjeni, izmišljevalci hudobij, starišem nepokorni, neumni, razuzdani, brez ljubezni, brez usmiljenja. Jednako nam opisuje cerkveni pisatelj Tertulijan gabno ostudnost razuzdanega počenjanja pri grško-rimskih poganih. Tako daleč so prišli, da ob najgrših ostudnostih niti zarudevali niso več; posebno je bil Rim, središče poganstva, umazana kaluža pregreh, odkoder se je smrtni strup dan za dnevom razlival po vseh pokrajinah svetovnega cesarstva.

Taka poročila krščanskih pisateljev potrjujejo tudi poganski pisatelji. Tako med drugimi opisuje rimski modrijan Seneka spačenost svojega časa s temi besedami: »Vse je polno zločinov in pregreh, ki se ne dajo zaježiti. V hudobnosti je takorekoč velikansko tekmovanje; vsak dan se vekša zlobno poželenje, manjša pa sramožljivost. Vse spoštovanje dobrega in pravičnega se vničuje in povsod se šopiri pohlepnost vživanja. Nesramna dejanja se ne bojé več luči, marveč se godé očitno, in podlost je tako zelo zašla med ljudstvo in se polastila vseh src, da se nedolžnost ne le redkokrat, marveč skoro nikjer več ne najde.«

Pa ne le pogani, marveč tudi judovsko ljudstvo je ob tistem času zelo globoko zabredlo v pregrehe in hudobije. Saj je Jezus sam tolikrat očital zlobnost in hinavstvo farizejem, ki so bili učitelji in voditelji ljudstva. Saducejci pa so bili, če možno, še slabši; še tega niso verovali, da je človeška duša neumrljiva, in posvetno vživanje jim je bil glavni namen življenja. Toraj tudi judje niso bili semtertje boljši mimo poganov ali še celo slabši, kakor trdi njihov zgodovinar Jožef, ki piše tako-le o njih: »Menim, ko bi se

bili Rimci obotavljali napasti to hudodelno ljudstvo, požrl bi ga bil potres ali potopila povodenj ali zadel sodomski požar, kajti ta rod je bil brezbožnejši, kakor vsi drugi, ki so kdaj trpeli kaj jednakega.«

Tako je bilo življenje ob pričetku svete Cerkve; mnogi so obupali in se v obupnosti usmrtili; milijone drugih pa je živelo v razkošju in grešnem vživanju, dokler niso poginili vsled grešne strasti: da, mnogi poganski rodovi so se utopili in ugonobili v lastni grešnosti in hudobiji.

Toda glejte, kolika sprememba, ko je stopila sv. Cerkev na pozorišče. Kakor prerajeni so bili posamezni ljudje in narodi, kateri so se oprijeli rešilne roke ljubeče matere sv. katol. Cerkve. Kako je zdaj svet strmел, ko je videl milijone, ki so se vsled priproste pridige krščanskih misijonarjev odpovedali malikovalstvu, katero je gojilo in podpiralo vse človeške strasti, ter se navdušeno poprijeli krščanstva, katero vojsko napoveduje vsem strastim? Kako je moral svet strmeti, ko je na tisoče ljudij takoj popustilo poganske pregrehe, katere so jim bile že zdavno postale železna navada, pa goreče se vadili v krščanskih čednostih, katerih poprej še po imenu niso poznali? Kak veličasten prizor je moral to biti, ko je tisoče ljudij brez ozira na jezik in narodnost, — tisoče takih, ki so se kot pogani pikro sovražili in ljuto napadali, odpravilo vse sovraštvo izmed sebe ter postalo jedno srce, jedna duša? In kako veličasten prizor je moral biti, ko je tisoče ljudij, ki so poprej imeli vse svoje misli in želje obrnene na grešno vživanje in svetno bogastvo, kar najedenkrat začelo vse posvetno zaničevati ter je svoje premoženje radovoljno delilo s svojimi ubožnimi brati? In tak vpliv je imela sveta Cerkev vsikdar pri poganskih narodih, katerim je pošiljala svoje misijonarje.

To nam spričujejo že najstarejši pisatelji, katerih pisma so se nam ohranila. Že apostoli, kateri so nam opisali strahovito propalost poganov, po drugi strani ne morejo dovolj pohvaliti čistega, treznega in lepega vedenja vernikov. O prvih kristijanih spričuje sv. pismo, da so živeli tako ljubeznivo med seboj, kakor bratje in sestre; vsi so bili jednega srca in jednega duha, reveža niti najti ni bilo med njimi, ker so vsi redno živeli, poleg tega pa so premožnejši radi in prostovoljno z miloščino podpirali, kjer je bilo potrebno. — Jednako nam opisujejo cerkveni očetje in pisatelji prelepo življenje in prekrasne čednosti nekdanjih kristijanov, posebno požrtvovalno ljubezen do Boga in do bližnjega, tudi do

sovražnikov, globoko ponižnost, angeljsko čistost, nepremagljivo krotkost in potrpežljivost — čednosti toraj, katerih pogani še po imenu niso poznali, nikar da bi si jih bili v dejanju pridobivali. Izmed množice onih, ki nam v navdušenih besedah opisujejo, kako je sv. Cerkev v kratkem preosnovala in prenovila vse življenje ter pregnala divjost in surovost, naj vam navedem le svetega Justina, ki je živel v drugem stoletju. Tako-le piše: *Kateri so poprej nečistosti služili, imajo zdaj veselje le za čistost; kateri so bili vdani čarovnijam, posvetili so se večnemu Bogu; kateri so poprej nad vse čislali denar in dobiček, dajejo zdaj vse, kar imajo, v občo porabo za uboge; kateri so se poprej sovražili in s tujci niti niso hoteli občevati, sedaj po Kristusovem prihodu ž njimi skupaj živé, celo molijo za svoje sovražnike in skušajo pomiriti one, kateri jih preganjajo.* In ravno ta sveti učenik pravi, da boj poganstva zoper krščanstvo je boj pregrehe zoper čednost.

Tudi poganški pisatelji in največji sovražniki sv. Cerkve so morali priznati brezmadežno in sveto življenje vernikov, življenje, katero je bilo poganom čisto novo. Tako je sporočil namestnik Plinij cesarju Trajanu: »Vse, kar je mogel pri kristijanih zaslediti, je to, da se s prisego zavežejo, da ne bodo kradli, ropali in prešestovali, da ne bodo nikoli prelomili svoje besede in ne utajili izročnega blaga, — dalje, da v svojih zborih Kristusu, ki ga časté kot Boga, pojó hvalne pesmi ter jih končavajo s skromno in nedolžno pojedino.« Pogan Cecilij se jim čudi, kako skrbno se ogibljejo veselje, gledališč in pričakovaje prihodnjega vstajenja, si odrekajo radosti sedanjega življenja. Celó odpadnik cesar Julijan mora priznati krščansko ljubezen do bližnjega in druge čednosti ter sili pogane, naj bi jih posnemali, in kar čudi se kristijanom, da s tolikim veseljem hitijo v mučeniško smrt, kakor čebele proti panju. — Torej je po prijateljih in sovražnikih dokazana resnica, da sv. Cerkev je nekdam pri olikanih in neolikanih poganih popolnoma preuredila življenje in šege ter obrodila najlepše cvetke čednostij in bogoljubnega življenja. In to božjo moč je razodevala sv. Cerkev vsa stoletja po vseh deželah. Misijoni po Evropi, v Indiji, na Kitajskem, Japonskem, v Ameriki, Afriki in na otokih nam pričajo, da v kateri deželi koli se zasadi drevo sv. križa, povsod obrodi, in sicer večkrat v primeroma kratkem času, najdražji sad prave čednosti in svetosti.

To delovanje sv. katoliške Cerkve in ti vspehi nimajo v svi zgodovini ničesar jednakega ali le podobnega. Mnogi modrijani so

pač poskušali ljudstvo boljšati, ali ostalo je le pri poskusih; dosegli niso svojega namena. Po pravici vpraša že Laktancij: »Ali je kdaj kak filozof kaj takega dosegel ali mogel doseči, ko bi hotel? Naj le posvečujejo filozofičnim študijam svoje življenje, a nravno zboljšati koga ali sami sebe, vendar ne morejo, če se le narava količkaj protivi. K večjemu more njihova modrost greh pokriti, a ukončati nikakor ne. Temu nasproti pa nekoliko božjih zapovedij (v sveti Cerkvi) tako prenaredi celega človeka, da bi ga skoro ne imeli več za isto osebo.«

Kaj sledi iz tega? Kaj družega, kakor zopet prepričanje, da sv. katoliška Cerkev, ki je bila zmožna kaj takega doseči, je božja naredba, božje delo. Ako pomislimo, kako težko je le jednega samega sprijenega človeka korenito poboljšati; ako pomislimo, da spreobrnjenje jednega samega zastaranega grešnika je jednako delo božje vsemogočnosti, kakor obujenje mrtvega človeka; ako še pomislimo, da naša sv. Cerkev je ob vseh časih in po vseh krajih milijone in milijone ljudij tako temeljito in korenito spremenila in poboljšala: primora nas pač zdrava pamet, da vskliknemo s sv. apostolom: *Beseda o križu je . . . moč božja* (I. Kor. 1, 18), moč Sinu božjega, ki je naznanil svetu: *Glej, novo naredim vse*. Ne dá se v kratkem popisati, koliko je sv. Cerkev storila za zboljšanje in olajšanje s o c i j a l n e g a življenja. Naj zadostuje, da le samo opozorim na nekatere reči. Sv. Cerkev je odpravila s u ž e n j s t v o, katero je v poganstvu velikemu delu človeštva jemalo vse pravice ter ravnalo z njimi, kakor z nemo živino; a sv. Cerkev je zmagala z bratoljubnim naukom, da smo vsi ljudje po božji podobi vstvarjeni, odrešeni s krvijo božjega Jagnjeta in vsi poklicani, da bi kdaj skupno gledali obličje božje. — Sveta Cerkev še-le je uravnala d r u ž b i n s k o življenje ter ženi in otrokom priborila pravice, ki jih imajo po natornih in božjih postavah. Pri poganih je bila žena daleč za možem, a sv. Cerkev jo je postavila z možem v jedno vrsto; poprej je bila žena dekla, a sedaj je gospodinja. In koliko so bogoljubne device in žene v katoliški Cerkvi že storile in še delajo v blagor človeštva po samostanih in med svetom! — Največji siroteji pa so bili pri poganih ubogi o t r o č i č i; oče se ni menil za nje, marveč prepuščal je vzgojo razuzdanim sužnjikom ali sužnjicam, mnogokrat jih je še siloma dal pomoriti ali pa jih prepuštili počasni smrti. Kako je pa vse drugače zdaj, ko je sveta Cerkev prenovila vse družinsko življenje. Otroci so zdaj dobrim starišem največji zaklad, za katerega skrbijo z ganljivo ljubeznijo.

In komu ni znano, koliko je sv. Cerkev v vseh časih sicer storila za pravo vzgojo krščanske mladine? In komu ni znano, koliko si je prizadevala za povzdigo prave učenosti v srednjih in višjih šolah in kako je vsikdar podpirala razne stroke umetnije in vede? Vselej je sv. Cerkev skrbela za to, da bi bili vladarji in zapovedniki pravični in mili, podložniki pa krotki, zvesti in pridni. Povsod je pospeševala modro delavnost in ljubezen do poklica ter tako postavila temelj in pospeševala razvoj prave olike.

Kamorkoli se ozremo, moramo res spoznati, da sv. Cerkev je podobna veliki večerji, pri kateri je za vsakega preskrbljeno vse, česar potrebuje v svoj dušni in telesni blagor. Da je pa ob tej obilici vendar še veliko stradajočih, zanemarjenih, nesrečnih, prihaja od tod, ker nočejo vsprejeti povabila in se udeležiti večerje. Zadržuje jih zlasti trojna strast, kakor nam opisuje današnji evangelij: poželenje očij, poželenje mesa in napuh življenja. Mi pa, predragi, nikar ne bodimo tako nehvaležni; junaško premagajmo strasti in radovoljno sprejemajmo blagre svete Cerkve, ki nam že tukaj lajšajo breme našega življenja, ob jednom pa zagotavljajo večne radosti pri nebeški večerji, katero je Bog pripravil vsem svojim zvestim. Amen.

Tretja nedelja po binkoštih.

Lepota svete Cerkve. — XII. Sveti Alojzij — zvesti sin katoliške Cerkve.

Veseli naj se tvoja mati, in raduje naj se ona, ki te je rodila.

Preg. 23, 28.

Sv. katoliška Cerkev, o kateri sem vam že toliko lepega povedal, imenuje Kristus sam trdno skalo, katere ne bode premagala nobena še tako velika sila, katere niso mogli in ne bodo mogli oškodovati in razrušiti tudi najhujši valovi in viharji vseh njenih besnih nasprotnikov. Pa Jezus ne primerja samo svoje Cerkve v obče taki trdni skali, marveč tudi vsakega posameznika, kateri veruje in živi tako, kakor ga uči in kakor mu pomaga sv. katoliška Cerkev. Svoj prekrasni govor na gori konča s temi-le veličastnimi besedami: *Vsak, kateri sliši te moje besede in jih spolnuje, je podoben modremu možu, kateri je sezidal hišo na skalo. In ploha*

se je ulila in prišle so vode in pihali so vetrovi in se uprli v tisto hišo — in ni padla, zakaj stavljena je bila na skalo. Z ozirom na to Kristusovo zagotovilo moram torej reči, da tudi vsak pravi katoličan je skala, ob katero se zastonj zaletavajo ljuti valovi in viharji raznovrstnih skušnjav in zapeljivostij. Da, pravo katoliško življenje je zidano na skalo, ker ga tudi smrt ne bode ukončala, marveč tam v večnosti se bo še-le prav zalesketalo v vsej rajski lepoti in blagovitosti. O, kako vstrajni, kako nepremagljivi in značajni; o, kako blagi, kako plemeniti so vsi poslušni in pokorni otroci sv. katoliške Cerkve! Ali naj mar vam to dokažem? Ni treba; zadostna priča so nam milijoni svetnikov in svetnic v nebesih in vseh zvestih služabnikov Božjih, kateri še zdaj kakor angelji lepo živijo na zemlji. Opozorim naj vas danes le na jednega izmed najboljših otrok sv. katoliške Cerkve, na katerega se je zlasti ta teden zaupno oziralo tisoče in tisoče nedolžnih in spokornih očij — na našega vzornika sv. Alojzija, in vprašam vas: Kako je sv. Alojzij dosegel toliko neminljivo slavo? Odgovor je čisto kratek: Sv. Alojzij se je jedino s tem tako poveličal, ker je bil dober otrok svoje dobre matere sv. katoliške Cerkve, — zvesto je poslušal in spolnoval, kar ga je ona učila; rad in slastno je vžival nebeško hrano, katero mu je ona ponujala; ali z drugo besedo: zvesto se je posluževal vseh pomočkov sv. Cerkve ves čas svojega življenja. Pa pomudimo se še nekoliko dalje pri tej misli.

Slišali ste že morda ono bogokletno besedo, katero so izustili in zapisali brezbožni učenjaki novejših časov, ko so rekli, da hočejo svet osrečiti s tem, da bodo kristijane spremenili v ljudi. Kako se svet osrečuje po tej poti, pokazala nam je dovolj jasno francoska prekucija in vse druge prekucije preteklih časov in, kakor vse kaže, tudi prihodnost ne bode ostala brez takih zverinskih in krvavih dokazov, ako se zgubljeni sinovi in hčere, ako se narodi zopet nazaj ne povrnejo v naročje vse osrečujoče matere sv. katoliške Cerkve! Nasproti pa, kako rajska sreča bi se začela razcvitati povsod, ko bi povsod jeli sv. Alojzija posnemati; o kako rajsko-prijetno bi bilo v naših šolah, ko bi bili naši mali učenčki sami Alojziji; kako neizrečeno srečni bi bili učeniki po višjih učilnicah, ko bi jih napolnjevali sami sveti mladeniči Alojziji, in kako nebeško-srečno bi bilo družinsko življenje, ko bi bili vsi po vrsti jednakega mišljenja in vedenja, kakor sv. Alojzij!

I, kaj pa je storil sv. Alojzij takega, da se je vsem tako priljubil, da se mu vse tako čudi? Nič drugega ne, kakor to, kar ga je učila sv. Cerkev; in da bi mogel vse njene nauke spolnovati, je z vso pridnostjo rabil njene nebeške pomočke in milosti. Sveti Alojzij je prejel sv. krst, kakor smo ga prejeli i mi; a neizmerni razložek je v tem, da je on ves čas svojega življenja hranil biserni zaklad krstne nedolžnosti, mnogi izmed nas pa so jo že lahkomisljeno zapravili in jim še mar ni, da bi to neizmerno veliko zgubo zopet popravili, kolikor je mogoče.

Da, ta neomadeževana lilija Alojzijeve nedolžnosti je prva in najkrepkejša podlaga njegove svetosti na zemlji in njegove slave v nebesih. To prelepo besedo nedolžnost rabimo v dvojnem pomenu: v ožjem pomenu nam znači onega srečnega človeka, kateri se ni nikdar pregrešil zoper šesto zapoved; nedolžnega pa ga imenujemo zato, ker je sv. čistost najlepša čednost in ker se tak človek, kateremu šesta zapoved ničesar ne očita, večjidel varuje tudi drugih velikih grehov. V širšem pomenu pa imenujemo nedolžnega onega blagega kristijana, kateri po sv. krstu ni storil sploh nobenega velikega ali smrtnega greha. V obojem oziru je sv. Alojzij ohranil ljubo nedolžnost v vsi popolnosti. Od prve nežne mladosti je imel neki svet strah pred vsem, kar je količkaj kazalo kako senco nespodobnosti. Angeljska čistost se mu je že razodevala na obrazu. Kdor ga je le videl, vnela se mu je že ob tem pogledu ljubezen do sv. čistosti. Še taki, kateri so sicer radi govorili kaj nečistega, utihnili so takoj, kadar se je on približal. In gorjé jim, ko bi ne bili utihnili! Nekikrat se je v pošteni družbi veselih mladeničev drznil postaran gospod nespodobno govoriti; takoj ga je ostro posvaril sv. Alojzij: »Sram bi vas moralo biti v taki starosti, v takem stanu in v pričo teh blagih mladeničev tako govoriti!« — V devetem letu je pred Marijinim altarjem storil obljubo v ednega devištvu. In kar je obljubil, je tudi zvesto spolnoval do smrti. Pripravljen je bil vse rajše zgubiti in pretrpeti, celo življenje rajše dati, kakor v najmanjši reči kaj zoper šesto zapoved storiti ali le misliti. To njegovo trdno voljo in neprestano prizadevanje je pa Bog poplačal s posebno nenavadno milostjo: da niti imel ni nečistih skušnjav! Zato so ga že v življenju imenovali angelja v človeški podobi in to prekrasno ime mu je tudi sv. Cerkev pritrdila takrat, ko ga je prištel med svetnike.

O, zares prekrasna sveta katoliška Cerkev, ki vzgajaš take cvetlice v svojem vrtu! Nikar ne mislite, predragi, da bi mogel

kdo tako čisto živeti, ako ga ne prešinja živa vera, ako ga ne pretresa strah božji, ako ga ne podpirajo čeznatorni pomočki; samo svetna vzgoja nima dovolj moči, samo svetni oziri niso dovolj krepkih nagibov, da bi človek zmagoval, kadar se oglašča strast ali moti kačja zapeljivost.

A sv. Alojzij je bil tudi tako srečen, da je ohranil krstno nedolžnost sploh, da ni nikdar storil nobenega smrtnega greha, kar so pričali vsi, kateri so ga natančneje poznali; pa saj še tega ne morejo prav spričati, da bi bil kdaj prostovoljno storil kak majhen greh. Res, da je znanih par napak, ki jih je pa še storil takrat, ko je bil toliko otročji, da mu menda Bog zaradi nevednosti tega še ni tako štel v greh. O, srečen, stokrat srečen mladenič, ki je ves čas ohranil belo obleko krstne nedolžnosti! Bil je star 23 let, 3 mesece in 11 dnij, ko je umrl, pa niti jeden trenutek njegovega angeljskega življenja na zemlji ni gospodoval satan v njegovem deviškem srcu. O, nepopisljivo veličasten pogreb — mrtvaška obleka 24letnega mladeniča je ob jednom neomadežana krstna obleka!

O, zares, veličastno drevo je sv. katoliška Cerkev, ki dozoreva tak sad! O, kako so preslepljeni oni stariši in vzgojitelji, kateri bi radi imeli dobre in nedolžne otroke, in vendar ne čislajo in ne ljubijo sv. Cerkve. Sad bi radi imeli, za drevo pa ne marajo! Še jedenkrat povdarim, da vsi še tako spretno odbrani samo posvetni pomočki ne morejo za več časa človeka v dobrem ohraniti. Človeško srce je tako zelo k hudemu nagneno, strasti so večkrat tako silne, nevarnosti pa med sprijenim svetom gostokrat tako velike, da nas more le strah božji, le čeznatorna pomoč greha obvarovati.

Katere pomočke svete Cerkve je pa še posebno rabil sveti Alojzij, da je ves čas svojega življenja mogel neomadežano ohraniti krstno nedolžnost in da je tako junaško napredoval v krščanskih čednostih? Take, katere tudi nam vsem ponuja sveta katoliška Cerkev.

Sv. Cerkev ga je učila, kakor nas uči: **Kd or nevarnost ljubi, bode poginil v nevarnosti** (Sir. 3, 22.). Kako zvesto je poslušal ta glas! In čeravno je moral živeti na raznih dvorih sredi šumnega in zapeljivega sveta, vendar se je znal umakniti sleherni priliki, katera bi mu utegnila biti nevarna. Ogibal se je velikih pojedin, glediščnih iger in veselic, čeravno so ga silili oče in sorodniki. Pri stricu v Turinu je nekoč prišel k neki veselici, pri kateri je bila tudi godba in ples, toda le zato, ker se ni mogel

ubraniti in ker se mu je obljubilo, da ga nihče ne bode silil plesati. Ko je vkljub tej obljubi med veselico vendar povabljen, naj bi šel plesat, hitro izbeži — in strije ga po dolgem iskanju najde v neki služabnikovi sobici, kjer je klečal in ves zamaknen molil.

Sv. Cerkev ga je učila, kakor nas uči, da mora samega sebe premagovati in zatajevati, če hoče Kristusov učenec biti. In kdo je kdaj bolj zvesto spolnoval ta prekornisti opomin svoje matere sv. Cerkve, kakor sv. Alojzij? Kako je ta preblagi mladenič zatajeval svoje oči! Ne-le, da ni nikdar pogledal kaj tacega, kar bi bilo količkaj nevarno njegovi čisti duši, zatajeval se je tudi še prostovoljno in tudi takih rečij ni hotel pogledovati, katere bi bil smel gledati brez nevarnosti. Po ulicah je imel navadno v tla obrnene oči, da ni poznal niti najnavadnejših hiš, čeravno je bil več časa v kakem kraju. Kraljici na Španjskem je moral služiti tri leta, pa je še poznal ni po obrazu; v samostanu je bil že dokaj časa, pa še ni vedel, kje sedi predstojnik. Toliko se je zatajeval v pogledu, da niti niso vedeli, kakošne barve je njegovo oko. In kako je zatajeval svoj jezik in svoja ušesa! Vse življenje se je kesal in pokoril, ker je v svoji otročji nevednosti poslušal in govoril nečedne reči; sploh je govoril le malo in sicer le kaj potrebnega in bogoljubnega. Živel je na raznih dvorih med najimenitnejšimi ljudmi, kateri so si privoščili vse sladnosti, katere svet ponuja; on pa je živel, kakor bi bil največjega reveža sin. Do ostajanja je bilo najboljših in najokusnejših jedil in pijač; a on se je od 11. leta dalje v sredo, petek in soboto postil ob kruhu in vodi, po okoliščinah pa še večkrat; tudi sicer je vžival tako malo, da se je vse čudilo, kako more živeti ob tako pičli hrani; in če je moral biti pri sijajnih pojedinah, izbral si je vselej najslabše in še tega čisto malo! — In milo se nam stori, ko beremo, kako je tudi sicer mrtvil svoje telo! Na ponudbo je imel najlepših oblačil, a izbiral si je najpriprostejšo ali ponošeno; pod obleko pa je nosil za pokoro trde in zbadljive reči. Kot grofovski sin bi bil lahko imel mehko blazinico za klečalo; a klečal je le na trdih tleh, in še v hladnih nočeh je vstajal k molitvi. Imel je mehko posteljo, a ker si je ni mogel zamenjati z drugo, podkladal si je polen in dil, da si je na trdem privoščil nekoliko počitka. Pri vseh svojih opravilih si je najrajše vselej izvolil to, kar mu je bilo obtežno in neprijetno, posnemajoč Jezusa, ki si je bil odbral na zemlji le trpljenje in neprijetnosti za svoj delež. — Ali se homo mar ob tolikem zatajevanju še čudili, da je sv. Alojzij ostal ves čas tako

čist in nedolžen! Ali se ne bomo velikoveč sramovali in kesali, ker se tolikanj ogiblremo vsakega premagovanja!

Sv. Cerkev ga je učila, kakor uči tudi nas, da mora Boga ljubiti čez vse. In povejte mi, katero srce je kdaj bolj ljubilo Jezusa, kakor angelsko srce sv. Alojzija? Saj živeti in Boga ljubiti je bilo pri njem vse jedno. Živeti se pravi misliti; in kaj je sveti Alojzij rajše mislil, kakor na Boga. Živeti se pravi želeti, koprneti, hoteti — in kaj družega je želel Alojzij, kakor Bogu služiti in njegovo sv. voljo spolnovati! Živeti se pravi — rabiti svoje dušne in telesne sile — se pravi delati; in ni li Alojzij zato se odpovedal vsemu svetnemu bogastvu in blišču, da bi mogel le jedino za Boga delovati? In kakor se navadno življenje z leti razvija in utrjuje, tako je tudi ljubezen sv. Alojzija se razplamtela v tako žareč ogenj, da je bilo že njegovo telesno zdravje v nevarnosti, in samostanski predstojniki so mu morali zapovedati, da ne sme na Boga toliko misliti, da naj vsaj od časa do časa svoje misli obrača na druge reči. Pa v koliko zadrego ga pripravijo! Kakor krotko jagnje hoče ubogati, pa ne more; prosi Boga, naj se mu odtegne, da bode mogel pokoren biti; sam se trudi, da bi ga mogel pozabiti — pa ne more, marveč kamorkoli zavrne svoje misli, povsod srečavajo Boga in božje reči. Godilo se mu je, kakor človeku, ki se v vodi potaplja; čembolj se trudi ubežati, tembolj ga zaliva voda; Alojzij se je takorekoč potapljaj v morju božje ljubezni. In ravno ta božja ljubezen mu je dala moč, da je bil nepremagljiv v skušnjavah in toliko podjeten v plemenitem delovanju.

Sv. Cerkev ga je učila, kakor nas, da mora bližnjega ljubiti kakor samega sebe. In tudi v tem nam je zapustil sv. Alojzij bliščeč vzgled. Nikdar ni nikogar razžalil z najmanjšo besedico, pač pa je s svojim milim prigovarjanjem večkrat sprijaznil najhujše sovražnike. Iz ljubezni do bližnjega je dal tudi svoje življenje. Ko je v Rimu razsajala kuga, stregel je junaško kužnim bolnikom in ni se mogel ločiti od njih, da je tudi sam zbolel in umrl. In vprašam vas z Jezusovimi besedami: Ali more kdo bolj ljubiti svojega prijatelja, kakor če dá življenje zanj?!

In kako željno je sv. Alojzij prejemal milosti, katere mu je ponujala sv. Cerkev, kakor jih ponuja tudi nam, tega vam ne utegnem danes obširno opisovati; pa saj mi tudi ni treba; saj vam je znano življenje sv. Alojzija, znano, kako vestno se je vselej pripravljaj za sv. spoved, kako zelo je obžaloval svoje male grehe,

da ga je nekoč celó v omedlevico pripravilo to grenko kesanje; znano, kako goreče in pogostoma je prejemal presv. rešnje Telo ter se tri dni pripravljaj, tri dni pa zahvaljeval; znano, s koliko serafsko pobožnostjo je bil pri sv. maši in koliko ur je kakor zamaknen preklečal pred tabernakljem; znano, kako je gojil še druge pobožnosti sv. Cerkve in si zlasti v prid obračal pomočke samostanskega življenja, ter osobito, kako prisrčno je ljubil in častil Marijo prečisto Devico!

Glejte, tako je vzgojila sv. Cerkev angeljskega mladeniča, sv. Alojzija; tako bi bila tudi lahko vzgojila slehernega izmed nas, ko bi bili le hoteli poslušati njene nauke, ko bi bili le hoteli sprejemati iz njene roke preobilne milosti božje, katere nam ponuja. O, predragi, če smo to zamudili do sedaj, obžalujmo in popravimo za naprej — še je čas — toda skrajni čas, začnimo takoj: ako nismo sv. Alojzija posnemali v nedolžnosti, posnemajmo ga v spokornosti, če hočemo kdaj biti v njegovi nebeški družbi. Amen.

Praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

Lepota svete Cerkve. — XIII. Neznačajni katoličanje.

In Peter se je spomnil besede Jezusove, ki jo je rekel: Predno bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.
Mat. 26, 75.

Sv. katoliška Cerkev praznuje danes veseli god in praznik svojih dveh najslavnejših in najzvestejših sinov, vrlih bratov v Kristusu, sv. Petra in Pavla. Sv. Peter je bil njen prvi poglavar, Jezus Kristus mu je izročil ključe, krmilo sv. katoliške Cerkve, katero je srečno vodil 25 let. Sv. Pavel je pa v čolnič, v ladijo sv. Petra, v sv. katoliško Cerkev, privabil največ ljudij, izmed vseh apostolov jih je on največ spreobrnil h Kristusovi veri in radi tega ima tudi častno ime »apostol narodov«. Ta dva apostola, katerih slovesni god danes praznujemo, sta tedaj glavni steber sv. katoliške Cerkve, za katero sta tudi oba današnji dan junaško darovala življenje z mučeniško smrtjo. A zmiraj pa ni bilo tako. Predno sta postala tako goreča apostola Gospodova, bila sta oba velika grešnika: sv. Peter je trikrat zatajil svojega božjega Učenika, sv. Pavel pa je pred spreobrnitvijo strastno preganjal sv. Cerkev. Oba nas osobito danes spominjata onih nesrečnih nasprotnikov naše sv. Cerkve, kateri jo še sedaj strastno preganjajo ali pa straho-

petno zatajujejo. O preganjalcih sv. Cerkev sem govoril že v drugi priliki, naj vam danes nekoliko spregovorim o onih milovanja vrednih Jezusovih učencih današnjih dnij, o brez značajnih katolikih, kateri iz strahu pred ljudmi zatajujejo svojo Cerkev, kajti sv. Cerkev zatajiti ali pa njenega Začetnika je jedno in isto. Naj bo tudi to naše premišljevanje v slavo sv. Cerkvi, katere lepota se tudi prelepo skazuje v trpljenju in zaničevanju.

Ne bom vam obširno opisoval, kako se je vršila najžalostnejša zgodba v življenju sv. Petra, kako je prišlo do tega, da je trikrat zatajil svojega Učenika, kako je prišel k spoznanju in kako je vse svoje življenje milo objokoval svoj greh, ker vse to vam je pač vsem dovolj znano; prestopimo kar precej k vprašanju: Kako je pač mogoče, da je Peter tako globoko padel? Kaj je pač tega gorečega apostola, tega tako nekdanj odločnega, srčnega Petra zmotilo in prestrašilo, da si iz strahu pred dekle ni upal se očitno pokazati kot učenca Kristusovega in se mu pred služabniki velikega duhovna očitno odreče? Peter je padel, ker ni verjel preroškim besedam svojega Učenika in ker je pozabil slabost svojega srca. Ni se spomnil opomina: »Čujte in molite, da ne padete v skušnjava!« Padel je pa zlasti radi tega, ker se je bal ljudij, njih zasramovanja in zaničevanja. Strah pred ljudmi mu je na jezik položil besede, s katerimi je zatajil svojega Gospoda.

Velik se nam zdi ta greh Petra, pa vendar ga tolikrat katoličani ponavljajo in ž njim hudo žalijo Jezusa Kristusa. Z vsakim grehom takorekoč svojega Gospoda zatajimo in vnovič križamo, greh Petra pa ljudje zlasti ponavljajo, ker ne upajo svoje vere in ljubezni do sv. Cerkve očitno pokazati, temveč jo zatajé iz strahu pred ljudmi. Kakor je Peter zatajil Kristusa, tako zatajujejo dandanes katoličani sv. Cerkev. Kakor so ono noč stale druhalo okolo Kristusa, ga psovale, grdile in zaničevale, tako se dandanes Cerkev zatira, slabi časopisi jo grde in vedno prihajajo z novimi lažmi in obrekovanjem na dan; ljudje se iz nje norčujejo v državnih in deželnih zborih, po šolah, po javnih shodih, društvih, krčmah, v delavnicah, v hiši in na cesti, povsod jo žalijo in blatijo. Kakor je bil Kristus v Anovi hiši središče zaničevanja, tako je tu na zemlji sv. Cerkev. Vse se zaletava vanjo, najgrše psovke so hudobnemu svetu vedno na jeziku, da izlijejo svoj žolč nanjo. Sovražniki z vso srčnostjo očitno nastopajo zoper njo, povedó svoje mnenje vsakemu v obraz in tako pričajo celemu svetu svoje sovraštvo do katoliške Cerkve.

Učenci Kristusovi, udje sv. katoliške Cerkve, njeni otroci, pa ne spijo samo, temveč se je tudi sramujejo in si ne upajo iz strahu pred ljudmi pokazati očitno svoje vere in ljubezni do sv. Cerkve. Katoličani se sramujejo svojo vero v dejanju pokazati, sram jih je, vzlasti gospodo, postiti se, pred jedjo in po jedi moliti, vsako

nedeljo in praznik iti redno k sveti maši, v cerkvi poklekniti in sv. križ narediti, sramujejo se imeti v roki molek, na sobnih stenah svete podobe, ko zvoní, kako jih je sram se odkriti in očitno moliti, ko mašnik nese Najsvetejše, se najraje umaknejo in skrijejo v kako vežo, najbolj se pa še sramujejo mlačni katoličani očitno in večkrat prejemati svete zakramente. Kako se dandanes vsakdo sramuje in boji, da bi ga ne imeli drugi za klerikalca, to je za moža, ki drži z duhovščino, s sv. Cerkvijo. Že tako očitnanje marsikoga oplaši, da zataji svoje prepričanje in raje potegne s sovražniki. Če katoličani slišijo zabavljati in zaničevati verske resnice, če vidijo, kako se psuje sv. Cerkev in njeni služabniki, duhovniki, vse to voljno potrpe, večkrat še odobravajo in nimajo najmanjše besedice, da bi jo branili. Vem in prepričan sem, da marsikdo ne misli tako in se le slabejega dela. Včasih so ljudje hlinili le svojo pobožnost, sedaj je pa ravno narobe: ljudje se delajo slabeje in bolj neverne, ko so, iz strahu pred drugimi se bojé pokazati svoje katoliško mišljenje, bojé se svetu pokazati, da so dobri katoličani. Kam smo pač prišli?

Prvi kristijani se niso bali pretrpeti smrti za svojo sveto vero, dandanes je pa že najmanje zaničevanje, zaničljiv posmeh zadosti, da zapre katoličanu usta in se ne potegne za svojo vero in sveto Cerkev. Kakor se je Peter bal vojščakov in se ni upal pokazati učenca Kristusovega, tako se dandanes tudi katoličani ne upajo pokazati kot dobre, verne, zveste sinove svoje matere sv. katoliške Cerkve. Kako velika sramota zanje! Dandanes se toliko govori in piše, da človeku dela čast in spoštovanje odločnost, močatost, odkritost, značajnost, ki se v tem kaže, da človek tako ravna, kakor misli. Hinavščino, neodločnost, polovičarstvo ima pa današnji svet za največjo sramoto. Ravno strah pred ljudmi pa stori človeka omahljivega, breznačajnega, polnega hinavščine. Strah pred ljudmi raztrga človeka na dva kosa. Katoliški kristijan sicer veruje v svojem srcu v Boga, sv. Cerkev spoštuje in ljubi, rad bi to svojo ljubezen tudi dejansko pokazal, ko bi le ne bilo zraven kaj takih, ki na Boga in na Cerkev ne verujejo in iz strahu pred temi jo zataji, govori to, česar ne misli, dela, česar v svojem notranjem ne odobrava.

Taka hinavščina se zlasti kaže v njegovem obnašanju. Pri dobrih govori spoštljivo o sv. veri, naredi velik križ, pri slabovernih si pa ne upa govoriti o verskih resnicah, sramuje se molitve. Pri vernih pozna duhovnika, mu stiska, celo poljubuje roko, pri ljudeh pa, ki duhovnika nimajo pri srcu, dela se, kakor bi ga ne poznal. Taki možje so podobni petelinu na strehi, ki se sedaj vrti na to, sedaj na drugo stran, kakor veter potegne. Spreminjajo se, kakor luna, raznovrstni so v svojih barvah kakor kameleon. Vsak nauk jim zmeša misli, danes imajo to prepričanje, jutri so že drugega mnenja. Možje, pravi možje bi pa morali vendar biti neomajani kot hrast, trdni ko skala. Hrast se omaje in hrib, mož, pravi mož se ne gane. *Gorje dvojnemu srcu!* pravi sv. pismo. Kako dolgo

tedaj, kličem z Elijem vsem takim omahljivim katoličanom, ki si ne upajo pokazati svojega verskega prepričanja, kako dolgo omahujejo na dve strani? Stopite naravnost na to ali ono stran, ali bodite s svojim Bogom in njegovo Cerkvijo z vsem svojim srcem, z vsem svojim ravnanjem in življenjem, ali pa pojdite k Baalu, le polovičarstva ne! Odrešenik zahteva odkritosrčnost. *Kar vam govorim v temi, pravite na svetlem, in kar slišite na uho, oznanujte na strehah.* Tudi ne prižigajo luči, da bi jo postavili pod mernik. Strah pred ljudmi pa devlje luč, sv. vero, pod mernik.

Svojo vero vendar moremo očitno kazati in po njej živeti, Bog nam je dal prosto voljo. Ta prostost nam je največje bogastvo, s prostostjo svojo se najbolj bližamo Bogu. Radi tega se je moramo tudi posluževati in Boga bolj ubogati, ko pa ljudi. To prostost nam je Jezus Kristus odkupil s svojo drago krvijo, zato pravi sveti apostol: *Drago ste odkupljeni, nikar ne bodite sužnji ljudij.* Kako se tudi lahko poslužujemo te prostosti, saj ne živimo v času mučnikov, brez mučenštva smo lahko spoznavalci sv. vere. Ali ni tedaj velika sramota se ukloniti drugim in prostovoljno iti v sužnost. Vsak zasmehovalec, najpodlejši človek ima takega v svoji oblasti, ukloni se naukom in nazorom vsakega. Zato pa tudi dobi skoro v vsaki gostilni kratitelja svoje prostosti in nikjer ni varen. Apostol pravi: *Nikar ne vlecite jarma z neverniki.* Sužnje strahu pred ljudmi pa neverci vodijo, kakor otrok hrošča na nitki. O kolika sramota za take prostovoljne sužnjike. Velika breznačajnost je tedaj, iz strahu pred ljudmi svoje prepričanje zatajiti, nizko suženjstvo je, nevero hliniti, katere pa v srcu ni, proti svojemu prepričanju govoriti in delati.

Kako se pač tudi smešnega dela tak strahopetnež! Čemu se pa bojiš svojo vero očitno pripoznati? Kdo so pa tisti, katerih se tako zelo bojiš? So li dobri, pobožni, pošteni, verni ljudje? Teh se ti pač ni treba sramovati in bati. Vsak dober in veren bode gotovo hvalil tvojo srčnost in zvestobo ter se veselil, da tako možato ravnaš. Se li bojiš značajnih ljudij, če so tudi brezverci? Ravno radi tvoje neustrašnosti te bodo spoštovali. Koga se tedaj bojiš? Nekaterih lahkomišljenih, nespametnih, nevernih, brezčednostnih ljudij se tedaj bojiš in radi teh ničvrednih ljudij hočeš postati nezvest svojemu Bogu in Zveličarju? Pojdi, sram te bodi!

Čemu se tedaj sramuješ biti dober, pobožen katoličan? Je li sramota s Cerkvijo misliti in ravnati? Je li sramota moliti in Najvišjemu služiti? Je li sramota svojo vero v pravega, živega Boga in njegovega božjega Sina v svojem življenju spoznati, očitno pred vsemi ljudmi spolnovati božje in cerkvene zapovedi in s tem ljudem pokazati, da nisi samo krščen, temveč da tudi živiš po svoji pravi veri? Videl sem jude, ki so svoje verske postave natanko spolnovali in tako očitno pokazali, da so Abrahamovi otroci. Nehoté takega čislamo in spoštujemo, ki ima srčnost, svoje prepričanje očitno pokazati. Turki in ajdje se tedaj ne sramujejo biti, kar so,

mi katoličani bi se pa sramovali biti katoličani, katoliško misliti, delati, kot verni katoličani povsod nastopiti? Neverci nastopajo očitno s svojimi krivimi nauki, mi bi se pa resnice in čednosti sramovali?! Tako radi govorimo o svojih domačih rečeh, o polju in živini, za najsvetejšo stvar, za svojo sveto vero in Cerkev bi pa ne odprli ust, da jo zagovarjamo!?

Kaka brezznačajnost, nemožatost, nedoslednost se tedaj kaže v strahu pred ljudmi. S to svojo brezznačajnostjo pa prelomimo tudi svojo zvestobo in tako se nam še v večji meri kaže greh, če svojo vero zatajimo. Kolikrat smo sv. Cerkvi že obljubili svojo zvestobo, kakor Peter Kristusu. Pri sv. krstu po svojih botrih, pri prvem sv. obhajilu, pri sv. birmi. Kolikrat smo jo tudi že ponovili; vselej, kadar smo molili apostoljsko vero. Kolikrat smo kakor Peter s solzami kesanja in hvaležnosti zatrjevali svojo ljubezen, kolikrat smo že rekli: »Jezus, tebi živim, Jezus, tebi umrjem, Jezus, tvoj sem živ in mrtev.« Toda kadar je treba svojo vero z besedo in dejanjem očitno pokazati, tedaj se bojazljivo odtegnemo in prelomimo vse svoje prisege in obljube. Sv. apostol Pavel pravi v imenu prvih kristijanov: *Verujemo in zato govorimo*. Ali velja to tudi v imenu današnjih kristijanov? Ali se ne pravi dandanes ravno narobe: Verujem in zato sem tiho, zato se potuhujem in se skrijem v skriven kot. In kake izgovore imajo zraven! Nekateri pravijo: »Z drugimi volkovi vred moramo tuliti«; zopet drugi: »Nič ne pomaga, če kaj storim, saj drugi tudi ničesar ne storijo.« Če bi pa drugi kaj storili, bi pa rekli: »Sedaj pa nam ni treba.« Zopet drugi se izgovarjajo, kaj bodo ljudje mislili in rekli. Tako dobé vedno polno izgovorov, svoje roke držé v naročju in se ne zmenijo za svoje versko prepričanje. Ko bi pač taki tudi odložili svoje častno ime, da so možje.

Vojak mora iti s svojim orožjem zoper sovražnika in svoje zvestobe ne prelomi samo tisti, ki zapusti vrsto svojih in se podá na sovražno stran, temveč tudi oni, ki ne rabi svojega orožja zoper nasprotnika. Tako nezvestobo kažejo Jezusu Kristusu in njegovi Cerkvi tudi oni, ki nočejo očitno nastopiti in pokazati svojega verskega prepričanja. Kakor se vojskovodja sramuje takega vojaka, tako tudi sv. Cerkev takega katoličana. Sv. Cerkev se nas ni sramovala sprejeti kot svoje ude, ni se sramovala nam naših grehov odpustiti, naše strahopetnosti in brezznačajnosti jo je pa sram in rudečica jo oblije.

Kako ne hvaležnost kažejo tudi katoličani v svoji nezvestobi. Padeč Petra se nam pač studi najbolj radi njegove ne hvaležnosti. Odrešenik pač ni zaslužil, da ga je učenec, kateremu je delil toliko dobrot, zatajil v uri trpljenja. Je li naša sv. Cerkev zaslužila, da jo zatajujemo? Koliko dobrot smo prejeli iz njenih rok! Ali je ne imenujemo mater radi tega, da bi se s tem sladkim materinim imenom spomnili tudi obilnosti ljubezni in milostij, ki nam jih deli. Pa tudi nimamo vzroka, da bi se sramovali svete Cerkve, kakor se tudi sv. Peter ni mogel sramovati, biti učenec

Galilejca. Sv. Cerkev je pred vsem svetom visoko spoštovana, kakor solnce blišči čez vso zemljo, vsi narodi so se napajali od njenih dobrot. Mi pa, ki smo bili rojeni v njenih milostih, mi, ki imamo le v nji upanje svojega zveličanja, mi bi se sramovali svoje vere in ljubezni do sv. Cerkve? Znamenje najgrše nehvaležnosti bi si tako sami utisnili na svoje čelo.

Če se sramujemo svoje vere, s tem tudi druge v nejevero zapeljujemo, tako ravnanje vpliva kakor strup pogubonosno na človeško družbo. Vse dobro ukonča, pospešuje pa greh in strast. Če nima nikdo srčnosti, svojega verskega prepričanja srčno in brez strahu pripoznati, kam pridemo? Mar lj ta strah ne bo oviral vsakega napredka v veri in v dobrem? Žena se bode svoje vere sramovala pred svojim nevernim možem, mož pred ženo, otroci pred svojimi stariši, učenci pred svojimi brezvernimi učeniki, posel pred svojim gospodarjem. Vera se na ta način ne bo samo skrila iz javnega življenja v najbolj skrite kote kake hiše, skrila se bode tudi v najbolj skrite kote našega srca, če se iz strahu pred ljudmi sramujemo svojo vero v javnem življenju možato in brez strahu spoznati. Kako žalostne posledice ima tedaj ta strah pred ljudmi. Sveti Avguštin pravi: *Vsi grehi, ki se delajo na svetu, imajo dva studenca, poželjivost in strah*. Koliko jih je, ki imajo strah pred ljudmi. Imeniten nemški vojskovodja našega stoletja je rekel, da jih je veliko poznal, ki so šli neustrašeno sovražnim krogom nasproti, toda vendar je v svojem življenju poznal samo dva, ki nista imela strahu pred ljudmi. Nobena dušna bolezen ni tedaj tako razširjena, ko strah. Prva laž, ki jo naredi otrok, je navadno greh iz strahu in rudečica, ki oblije njegovo mlado obličje, priča, da čuti sramoto. Iz strahu pred ljudmi se dobro skriva, kaže pa slabo. Ni čuda tedaj, da smo tako daleč prišli, da v tako žalostnih časih živimo. Kdo ima dandanes prvo glavno besedo, ali ne brezverci, ki očitno kažejo svoje nasprotovanje Cerkvi? Kdo nam v državnih zborih kuje postave, kdo nosi zvonec po deželnih zborih, po društvih, časopisih, po občinskih odborih, kdo ima prvo besedo v slednji krčmi? Ali ne brezverci? Ali ne vodijo nasprotniki svete Cerkve vsega sveta? Toda zakaj ravno ti? Ali ni večina ljudij vernih, vzlasti v naši katoliški državi, ni li večji del za sv. Cerkev? A ravno ti si ne upajo očitno nastopiti, ne upajo njih nasprotstva do sv. Cerkve preprečiti. Res je, da so katoličani začeli tožiti in tarnati, a samo s tem se Cerkvi še ne služi. O kralju Herodu beremo v sv. pismu, da je bil žalosten, ker je njegova hči zahtevala glavo sv. Janeza Krstnika. A kaj je pomagala Janezu ta žalost kralja; iz strahu pred onimi, ki so ž njim vred sedeli pri mizi, ga je vendar umoril. Tudi Pilat je umival svojo roko, češ, nedolžen sem nad krvijo tega človeka, a vendar je izročil Judom Jezusa v smrt na križu in vse morje s svojimi silovitimi valovi mu ne opere njegovega madeža. Tako tudi nam katoličanom nič ne pomagajo tožbe, zdihovanje, stokanje in ječanje, vse to svete Cerkve še ne more rešiti hudega sovražnika, temveč z vsemi močmi moramo

iti na delo, zlasti pa očitno pripoznati svojo vero in po nji živeti. *Poslušajte me*, tako pravi prerok Izaija, *ki veste, kar je prav, moje ljudstvo, v katerem srcu je moja postava, nikar se ne bojte zaničevanja ljudij, njih kletve se ne ustrašite. Zakaj kakor obleko jih bo jedel črv in kakor volno, tako jih bo molj požrl; moje zveličanje pa bo na vekomaj in moja pravičnost od roda do roda.* (Iz. 51, 7. 8.) Če smo do zdaj svetega Petra posnemali v bojazni in sv. Cerkev zatajevali, o posnemajmo ga pa odsihdob v njegovi gorečnosti do Jezusa in njegove Cerkve, za katero je živel in umrl. Odločno toraj in brez strahu, kaj kdo poreče na desni ali levi, kažimo svoje versko prepričanje povsodi v zasebnem in javnem življenju, vpričo domačinov in tujcev, vpričo prijateljev in sovražnikov svete Cerkve; prepričani bodimo, da zagovornikom svoje Cerkve je Gospod pripravil posebno plačilo, saj je obljubil: *Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom v nebesih.* Amen.

Fr. Žvan.

2. V čem sta si prvaka apostolov podobna?

Kakor sta se preslavna prvaka apostolov ljubila v življenju, tako tudi v smrti nista bila ločena. Brev. rom.

Ko je kralj David izvedel o smrti Savlovi in Jonatanovi, zložil je na nju posebno »žalostnico«, v kateri pravi med drugim: »Spominjaj se teh, o Izrael, ki so ranjeni pomrli na tvojih višavah. Veličastni, o Izrael, so bili na tvojih gorah; kako so vendar junaki padli! Savel in Jonatan, ljubezniva in lepa v svojem življenju, tudi v smrti nista bila ločena.« (II. Kralj. 1, 18, 19. 23.)

Kako primerno se morejo te besede navesti tudi današnji praznik, ko se spominjamo onih dveh mož, ki sta najbolj razširjala krščansko vero, ter bil jeden prvi poglavar sv. Cerkve, drugi pa učenik narodov! Sveta apostola Peter in Pavel, ta dva sta, katerih spomin mi nalaga prijetno dolžnost, da vam zakličem danes: Spominjaj se, krščanska katoliška čeda, kdo sta ona dva, ki sta ranjena pomrli na tvojih višavah. Ozri se, verna množica, v starodavno, na sedmerih gričih sezidano mesto Rim, in spomni se, kdo sta ona dva, ki sta je današnji dan pomočila s svojo krvjo! Veličastna tvoja apostola, o krščanska Cerkev, tvoja junaka ležita mrtva v tvojem poglavitem mestu. Glej: »Kakor sta se preslavna prvaka apostolov ljubila v življenju, tako tudi v smrti nista bila ločena.«

Kateri jezik je v stanu njuno ljubezen do Boga in njuno medsebojno ljubezen dovoljno dopovedati, katero pero dostojno opisati? Sv. Cerkev je sama v zadregi, kako bi ju bolj živo postavila vernikom pred oči. Ona ukazuje svojim služabnikom, da se vselej, kolikorokrat se v svojih molitvah spominjajo jednega teh dveh apo-

stolov, spomnijo tudi družega. Ona praznuje danes praznik obeh apostolov vkupno, jutri pa še posebej sv. Pavla.

To mi daje priliko, da vam tudi jaz dvakrat govorim o svetih apostolih, danes in jutri. Ker vam je njuno življenje kolikor toliko znano, veste tudi, da sta si oba apostola, četudi po jedni strani zelo podobna, pa po drugi strani zelo različna. Danes vam pokažem, kako in v čem sta si sv. apostola Peter in Pavel podobna.

Vidva, prvaka apostolov, pa prosita za nas!

Ozka je vez, ki veže dve prijateljski srci med seboj, trdna je krvna vez, ki druží rodnega brata z bratom. Toda ožja še in trdnejša je ona božja vez, ki je objemala sv. Petra in Pavla, in ta vez je vez posebne milosti božje. Tega nas prepriča primera med tem, kaj imata oba apostola podobnega med seboj.

Papež Leon Veliki pravi: *Ne ločimo sv. apostolov in ne odstranjujemo jednega od drugega, ker je oba poklical Bog, ker sta oba delala za Boga, in ker je njun konec enak ter sta oba sprejeta k Bogu.*

Po tem navodu si oglejmo, v čem sta si sveta apostola podobna ali celo jednaka.

1. Sv. Peter in sv. Pavel sta si podobna prvič v poklicu.

a) Živel je v Betzajdi ob gajilejskem morju preprost ribič imenom Simon. Nekega dné ga pripelje njegov brat Andrej k Jezusu. Ko ga Jezus pogleda, reče mu: »Ti si Simon, Jonov sin, ti boš imenovan Kefa (kar je prestavljeno Peter)«, t. j. skala. (Jan. 1, 42.) Ko pozneje nekikrat Gospod vidi Petra (in Andreja) metati mrežo v morje, pozove ga, naj gre za njim, ker ga bo storil »ribiča ljudij«. (Mat. 4, 19.) Peter koj vse popusti ter gre za njim.

b) Izmed učenih farizejev, ki so srdito preganjali učence Gospodove in njegovo ravno nastajajočo Cerkev, bil je jeden najhujših in najbolj srditih Savel. Tedaj pa, ravno ko méni, da bo v Damasku kristijane preganjal, obsveti ga na potu nanagloma svetloba z neba. Savel pade na tla, in sliši glas: »Savel, Savel, kaj me preganjaš?« (Dj. ap. 9, 4.) On pa reče: »Kdo si, Gospod? In ta (odgovori): »Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš!« In tretetaje in strmé reče: »Gospod! kaj hočeš, da naj storim?« In Gospod mu reče: »Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.« (Dj. ap. 9, 5. 6. 7.) »Savel gre, se dá krstiti, in je odslej najgorečnejši oznanovalec Kristusa Križanega. On postane »izvoljena poseda« ter nese Jezusovo ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke.« (Dj. ap. 9, 15.) Po sv. krstu spremeni tudi ime Savel v Pavel t. j. majhni.

Glejte, predragi, kako podobna sta si sv. apostola v svojem poklicu! Oba sta bila naravnost poklicana od Gospoda, oba sta potem nosila tudi spremenjeno ime, oba sta spremenila odslej tudi svoje življenje.

Kristijanje! Tudi nas je Bog poklical izmed milijonov drugih ljudij ter uvrstil med ude svoje Cerkve. Njegova milost nas je pri sv. krstu pre naredila iz Božjih sovražnikov v prijatelje Božje. Dobili smo tudi vsak posebno ime, da bi odslej živeli novo življenje po izgledu Kristusovem in svojih patronov. Kristijan! Kako veselo in tolažilno je to za-te, kaj ne? Ali si pa za tako imeniten poklic Bogu tudi hvaležen? Glej, da ne prideš v vrsto onih, katerim velja beseda Jezusova: *Veliko je poklicanih, ali malo izvoljenih.* (Mat. 22, 14.)

2. Sv. Peter in Pavel sta si drugič podobna tudi a) v svojem delovanju in b) v pokori.

a) Če sta se sveta apostola, poklicana od Gospoda, ozrla v prihodnost, pač ni nobeden mogel pričakovati zloznega življenja in posvetne slave. Oba sta se mogla nadejati, da bosta marsičesa pogrešala, da si bosta v marsičem morala pritrpati, da ju bodo hudo preganjali, preganjali do nasilne smrti. Toda ljubezen do Boga in do bližnjega je zmagala vse to. Ona ne poznata strahu pred ljudmi, ne bojita se posvetnih mogotcev, ne malikovalskih duhovnov. S križanim Zveličarjem v srcu in z besedo božjo na jeziku se ne ustrašita niti zdvijane množice, niti verig, niti ječe, niti vdarcev. Sv. Peter kliče: »Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi« (Dj. ap. 5, 29.); farizeji zato apostole pretepó. Sv. Pavel pa pripoveduje o svojem trpljenju: »Trikrat sem bil s šibami tepen, jedenkrat kamenjan, trikrat sem se z barko potopil, noč in dan sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med vojaki, v nevarnostih med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnjivimi brati, v trudu in revii, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti.« (2. Kor. 11, 24—28.) In četudi se zopet pri drugih priložnostih zgodi, »da jih sv. Pavel prejme petkrat po 40 jedno manj, ali če sv. Petra dá, kakor ste slišali v današnjem berilu, Herod Agripa vkleniti v dve verigi, v ječo vreči in s 16 vojaki obstražiti, in je zopet drugokrat zaprt v mamertinski ječi: vse to sv. apostolov ne more odvrniti od ljubezni božje.

b) Dobro sta se spominjala, da sta nekdanje hudo grešila zoper Gospoda zemlje in nebes. Zato sta se pa tudi z največjim naporom prizadevala za čednosti, prejšnjim grehom nasprotno. Njuna pokora je bila urna, bila je nepretrgana, trpela je celo življenje. Sv. Peter se je bil pregrešil zoper ljubezen do Jezusa, ko ga je trikrat zatajil. »In Gospod se je ozrl, in pogledal je Petra. In Peter se je spomnil besede Gospodove. In je ven šel, in je milo jokal« (Luk. 22, 61.). Zato mu je tudi potem trikrat zatrdil svojo vdano ljubezen. In tretjič vprašan od Gospoda, če ga ljubi, postane žalosten, ko bi Gospod morda dvomil o tem, in reče: »Gospod, ti vse veš; ti veš, da te ljubim«. (Jan. 21, 17.) Sv. Pavel pa se je pregrešil zoper sv. Cerkev, ker je preganjal Kristusa v njegovih služabnikih in trgal kakor dereč volk Jezusovo čedo. Toda naenkrat se spremeni v pohlevno ovco, in čez tri dni zopet zazrši

beli dan »je precej v shodnicah oznanoval o Jezusu, da je ta Sin božji«. (Dj. ap. 9, 20.) V listu do Efežanov (3, 8.) sam pravi, da je njemu, »najmanjšemu dana ta milost oznanovati med narodi nerazumljivo bogastvo Kristusovo«. In v prvem listu do Korinčanov se zopet tako imenuje, pa še pravi, da ni vreden apostol imenovan biti, ker je preganjal Cerkev božjo« (15, 9.). Toda ravno tolika ponižnost ga povzdigne do najvišje stopinje ljubezni božje, ki si jo moremo misliti pri kacam človeku. Poslušajte, kako v listu do Rimljanov (8, 35. 38. 39.) hiti povpraševati in naštevati: »Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagôta? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.«

Kristijanje! Oh, kako naglo pa nas loči najnevrednejša posvetna reč ali stvar od ljubezni božje! Kako hitro prestopimo zapovedi božje ali zapovedi sv. Cerkve! In vendar vemo, da Jezus pravi: *Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.* (Jan. 14, 21.) Učenec ljubezni pa uči: *To je ljubezen božja, da njegove zapovedi spolnujemo.* (I. Jan. 5, 3.)

3. Sv. apostola sta storila še več; ona dva nista samo zapovedi božjih spolnovala, ampak sta se popolnoma darovala za Boga in za neumrjoče duše, in to v vsem življenju do zadnjega zdihljeja.

a) Sv. Peter je oznanoval sv. evangelijsko neustrašeno in prostodušno v Jeruzalemu, v Judeji in Samariji, potem v Siriji. Vodil je skozi sedem let cerkev v Antiohiji ter oznanoval sv. vero po Mali Aziji, dokler ga ni božja previdnost dovedla v večno mesto, kjer je prevzel vodstvo sv. Cerkve, bil prvi rimski škof in hkrati prvi papež. Tu v glavnem mestu krščanstva je oznanoval nauk Kristusa križanega, dokler ni na današnji dan l. 67. bil križan in sicer z navzdol obrneno glavo, ker se je nevrednega štel s svojim Gospodom pretrpeti jednako smrt.

b) Taistega leta na današnji dan je v Rimu silovite smrti umrl tudi sv. Pavel, ki pa je bil kot rimsk meščan — obglavljen. Zgodilo se mu je torej, kakor je sam pisal poprej vernikom v Korint (II. Kor. 12, 15.): »Jaz pa bom prav rad vse dal, tudi sam sebe bom dal za vaše duše.«

Oba apostola sta si torej tretjič zelo podobna tudi v svojem koncu; oba sta morala — seveda po božjem pripuščanju — prezgodaj dati življenje za sv. vero, za Kristusa Jezusa, in sicer oba jeden in isti dan, oba jednega in istega leta, oba v enem in istem mestu.

Resnične so po vsem tem besede, katere molimo duhovniki v svojih molitvah: »Kakor sta se preslavna prvaka apostolov ljubila v življenju, tako tudi v smrti nista bila ločena.« In sedaj se blišči

na njunih glavah »krona pravice«, in zlasti današnji dan gotovo skupno prosita Jezusa Kristusa, nevidnega poglavarja sv. Cerkve, naj On svojo ustanovo na zemlji čuva in varuje, naj reši iz rok vseh sovražnikov naslednika sv. Petra, papeža Leona XIII, naj obvaruje katoliški nauk, kakor je shranjen v listih obeh apostolov in zlasti še sv. Pavla, čist in nepokvarjen, prošita tudi prvaka apostolov v nebesih, da mi z vojskujočo se cerkvijo slednjič slavno zmagamo. Amen.

Valentin Bernik.

Četrta nedelja po binkoštih.

I. Lepota sv. Cerkve. — XIV. Misijoni sv. katol. Cerkve.

Pelji na globoko in vrzite mreže na lov.

Luk. 5, 4.

Sv. katoliška Cerkev se večkrat primerja čolničju na morju menda zato, ker so bili apostoli, osobito njihov prvak sv. Peter, ribiči, in pa tudi zato, ker je osoda sv. Cerkve res v mnogih ozirih podobna osodi barke, plavajoče na viharnem morju. — Morje v današnjem sv. evangeliju pomeni vesoljni svet, čolnič in mreža sv. Petra pa pomenita sv. katoliško Cerkev, in ribice, katere se zajemajo v teh mrežah, so katoliški kristijani. Sv. Petru je velel Jezus: *Zapelji na globoko!* Po vesoljnem svetu naj se raztegnejo mreže apostolske; na vse strani so se razkropili apostoli in oznanovali Jezusove nauke in sprejemali v sv. Cerkev vse one, kateri so verovali in se dali krstiti. Pa kakor je Jezus Kristus prvotno sam razposlal svoje učence po širnem svetu, tako so pozneje v vseh časih razpošiljali njegovi namestniki, rimski papeži, misijonarje na vse strani sveta, kakor drugam, tako tudi v naše slovanske dežele.

Tega nas je prav živo spominjal včerajšnji praznik, ko smo slovesno obhajali god sv. apostolov Petra in Pavla; spominja nas tudi današnji praznik, ki ga pa sv. Cerkev praznuje bolj natihoma in ga zove »Spomin sv. apostola Pavla«, da vernike še posebej opozarja na velikanska dela, ki jih je ta izvoljeni apostol izvrševal v prid naše sv. Cerkve. Ta dva sveta prvaka vseh apostolov, prvaka tudi vseh misijonarjev, ki so v poznejših časih delovali za razširjanje in utrjevanje sv. katoliške Cerkve po raznih delih sveta, spominjata nas pa še posebej onih dveh sv. misijonarjev, ki ju spoštljivo in hvaležno imenujemo »apostola Slovanov«, in katerih god bomo obhajali nastopni teden. Vse to mi podaja ugodno priliko, da vam danes nekoliko besedij spregovorim o misijonih sv. katoliške Cerkve, ker ravno v misijonih se silno lepo zrcali njena krasota in čudežno kaže, da je sv. Cerkev božje delo.

Jezus Kristus je prišel na svet, da odreši in zveliča vse ljudi, v ta namen je tudi ustanovil svojo Cerkev za vse ljudi, za vse kraje, za vse čase. Kristusovo Cerkev opeva kot vesoljno že kralj David, ko pravi: *Po vsi zemlji se razlega njih glas in njih beseda do konca sveta*. Prerok Malahija pa prerokuje: *Od solnčnega vzhoda do solnčnega zahoda bo moje ime veliko med narodi in na vseh krajih mi bo darovana čista daritev; zakaj veliko bo moje ime med narodi*. Njen božji Ustanovnik je pojasnil to resnico v priliki o gorčičnem zrnu in kvasu. Z različnimi besedami je pa označil misijonski poklic sv. katoliške Cerkve, ko je rekel svojim učencem: *Pojdite in učite vse narode in kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha*. Ne ustrašite se nobenih težkoč, ne bojte se nobenega nasprotstva, srčno pojdite po vsem svetu; nobena meja naj vas ne ustavi! Če z božjo pomočjo človeški um in sreča znajde kako vam še nepoznato deželo, hitite takoj tjekaj, nauk, katerega bote vi oznanjevali, bodi povsodi prvi in zadnji. Božja Cerkev tedaj ne sme poznati niti tujca niti sovražnika, njen nauk se mora oznanovati vsem ljudem brez razločka. *Pojdite in učite vse narode!* Kak velikansk uspeh so pač imele te božje besede, uspeh, ki ga je Jezus že naprej povedal misijonskemu delovanju, ko je rekel svojim učencem: *Povem vam pa, da jih bo veliko prišlo od izhoda in zahoda in bodo vsprejeti v kraljestvo božje, v sv. katol. Cerkev. Imam še druge ovce, katere niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati in bodo moj glas poslušale in bo jeden hlev in jeden pastir!*

V prvih časih je bilo misijonsko delo sv. Cerkve močno obteževano po raznovrstnih zaprekah; a po drugi strani ga je močno pospeševal prelepi zgled prvih kristijanov; saj je takrat k razširjanju krščanstva kolikortoliko pripomogel skoro vsak kristijan. Modrijani, uradniki, vojaki, rokodelci, kupci, celo sužnji so oznanjevali božji nauk in ga razširjali, kamor so prišli. V prvi vrsti so pa seveda to prevažno nalogo imeli nasledniki apostolov, škofje in mašniki. Posnemali so ti apostole, šli med vse narode, jih učili in krščevali ter tako širili kraljestvo božje.

Tudi naši lepi domovini je kmalu zasvetila presveta vera, sv. Cerkev je že v svojem početku sprejela naše prednike v svoje naročje. Iz Ogleja je prišel k nam sv. Mohor, učenec evangelista sv. Marka, naši vrli očetje so se z veseljem oklenili njegovih božjih nauk, postali udje sv. Cerkve. Tako je Cerkev v vseh časih in v vse kraje pošiljala goreče može misijonarje prižigat luč prave svete vere.

Najbolj so pa za svete misijone in razširjanje svete Cerkve skrbeli in se trudili njeni vrhovni poglavarji, papeži. Ker sami niso mogli biti povsodi, pošiljali so na vse kraje svoje namestnike, ker vseh ljudij niso mogli učiti z besedo, pošiljali so v vseh časih vsem narodom svoje podučne liste, okrožnice. Vsem papežem je bilo pač to najbolj pri srcu, da bi se razširjala sv. Cerkev po vsem svetu in so v ta namen izumili vsa mogoča sredstva. Papež Gregor XV. je ustanovil leta 1622. zavod z imenom »Propaganda«,

kjer se mladeniči vseh različnih narodov in jezikov pripravljajo v mašniški stan, posvečeni se pa odpošljejo v svojo domačo deželo oznanjevat vero v Kristusa. Načelnik je jeden izmed kardinalov, kateremu pravijo radi njegove odlične službe »rudeči papež«. Sedaj ima to častno mesto Slovan Poljak. Ta zavod vodi tudi vse misijone in je jako imenitne važnosti za sv. Cerkev. Propaganda je nekako osrčeje, iz katerega se pretaka kri sv. katoliške Cerkve, večna resnica, po vesoljnem svetu. Tudi drugi zavodi in družbe podpirajo razne misijone. L. 1822. je bila v Lijonu na Francoskem ustanovljena lijonska družba, ki ima zlasti ta namen, da podpira vse misijone celega sveta. Sličen namen ima tudi sv. detinstvo. Koliko zavrženih otrok je bilo ravno po tej družbi sprejetih v sv. katoliško Cerkev. V novejšem času slovó misijoni salezijanske družbe Don Boskove.

Sveta Cerkev ni mogla nikdar mirovati, vedno je samo to mislila in želela, na to delovala, da bi bila mati vseh ljudij. Misijonarji se niso strašili nobenega truda, nobenih težav, da so dosegli svoj vzvišeni namen. Koliko so pač morali prestati, tega se lahko prepričate, če prebirate v Mohorskih koledarjih misijonska poročila. Misijonarji so bili sinovi vseh narodov. Matere vseh jezikov so dojile tako navdušene in apostolske može, misijonarje, in tudi mi verni Slovenci se lahko ponašamo ž njimi. Kdo ne pozna Friderika Baraga, Ignacija Knobleharja? Mnogo udov sv. Cerkve je tako žrtvovalo vse svoje življenje za razširjanje sv. vere. Največjo zaslugo pa imajo za misijone razni redovi, zlasti jezuitje, ki so spreobrnilo toliko Japoncev in Kitajcev.

Vse narode vseh časov je tedaj sprejemala sv. Cerkev in jim prižigala luč, bila je mesto, ki je na vrh gore in ga vidijo vsi narodi zemlje. Tudi v sedanjih časih z veliko vneto spolnuje to vzvišeno nalogo. Kakor posnamemo iz misijonskih poročil, ga ni poznatega kraja, kjer bi ne bilo katoliških misijonarjev. Kako so zlasti sedanji papež skrbni in koliko so tudi že storili za razširjanje sv. vere! Nad dve sto škofijskih sedežev so že ustanovili in vse, kar dobé od svojih vernikov, dajo ravno za misijone. Tako se v sedanjih časih vsem ljudem oznanuje sv. evangelij, vsi bi lahko stopili v sv. Cerkev, ko bi le hoteli.

Nikjer se ne kaže tako lepo materina ljubezen sv. katoliške Cerkve, kakor po misijonih. Tukaj dejansko dokazuje, da so ji vsi narodi jednako pri srcu, da vse objema z isto ljubeznijo. Rada prepušča novospreobrnjenim deželam njihove narodne šege in navade, ako le niso v nasprotju z njenimi nauki; celo službo božjo je dovolila obhajati v domačem jeziku, ako je sprevidela, da to hasne v razvoj in utrjenje svete vere. In kako se je vselej odločno potegovala pri oblastnikih in vladarjih za pravice posameznih narodov in z isto skrbjo se še vedno poteguje. In če je kdaj tudi vse zaničevalo in zatiralo kak narod, sv. katol. Cerkev ga je vzela pod svoje okrilje. Naj imenujem le našo ožjo domovino; njena zgodovina nam vé imenovati mnogo raznovrstnih

nasprotnikov, kateri so ji prizadejali že marsikatero gorje. Pa vprašajte cerkveno zgodovino in povedala vam bo, kako je sveta Cerkev ljubila tudi naš narod. S kakim sijajem sta bila nekdanj v Rimu sprejeta slovanska apostola sv. Ciril in Metodij, odlikovana sta bila z navadno škofovsko častjo in še s posebnimi predpravnicami.

Pa kaj bi se v pretekle čase ozirali, saj nam sedanost isto priča. Kako gorko bije srce sedanjemu papežu za vse narode, kako zelo in jednako ljubijo vse povsod! Koliko ljubezen so pokazali nam Slovanom, ko so proslavljali v svoji okrožnici »Grande munus« naša blagovestnika sv. Cirila in Metodija. Kako so vsem narodom jednako naklonjeni, kaže se v tem, ker vse z isto častjo in ljubeznijo sprejemajo v svoji Vatikanski palači; udanost in ljubezen vsakega naroda jim je jednako ljuba. Solze veselja so lahko polile vaše oči, ko ste brali in slišali, kako so sveti oče ljubeznivo sprejeli slovanske romarje, kako prijazno jih božali po licih in s svojo očetovsko roko blagoslavljali ves mili slovenski narod, naš ljubi oče Leon XIII! In kako ganljive so očetovske besede, ki so jim jih govorili v slovo in pozdrav vsem domačinom: »Sicer pa, ljubljene sinovi, vrnite se srečni in blagoslovljeni v svojo domovino, kar ste videli in slišali v Rimu, to pripovedujte svojim bratom. Naj spoznajo iz spričevanja našega, da objemamo blage in velike narode slovanske vse z očetovsko ljubeznijo. Ničesar ne želimo bolj od njih, kakor da bi se vsi držali z največjo udanostjo in neupogljivo vero Cerkve rimske, in da bi se nikdo izmed njih ne zgubil iz one ladije, ki jedina more rešiti, da govorim z vašim Jeronimom, v občnem potopu.«

Obratno se pa tudi nikjer tako lepo ne razodeva vzajemna ljubezen do sv. Cerkve, do njenega poglavarja, kakor v zgodovini misijonarjev, ki nam svedoči, da so vsi pravi misijonarji po naročilu in sporazumljenju z rimskim papežem šli na svoje misijonsko delo in z veseljem so papežu sporočali vspehe svojega truda in napora. Kristusova beseda, ki jo je rekel Petru: *Zapelji na globoko*, veljala je tudi vsem njegovim naslednikom in zgodovina vseh katoliških misijonov nam to priča. Kakor v preteklih časih tako je tudi sedaj v Rimu središče vsega misijonskega delovanja. — Tudi v tem sta nam naša slovanska misijonarja sv. Ciril in Metodij zapustila sijajen zgled, kako sta ljubila Rim, — kako častila rimskega papeža. Sveti Ciril je bil našel na Herzonezu ostanke papeža sv. Klementa. Te svetinje rimskega papeža so mu bile dražji zaklad nego vse bogastvo tega sveta; vzel jih je s seboj v Carigrad, nosil jih je in skrbno čuval na vseh svojih potih, dokler ni prinesel tega neprecenljivega bisera tja, odkoder je bil prišel — v večni Rim ter ga izročil nasledniku sv. Petra, tedanjemu papežu Hadrijanu. Sveta brata sta vsikdar zvesto oznanovala vero rimske Cerkve in zatožena, da razširjata krivo vero, hitita v Rim k sv. očetu ter mu s prisego potrdita jedino zveličalno vero rimsko-katoliške Cerkve. Sv. pismo poslovenjeno sta v Rimu položila na altar v cerkvi Marije Velike. V Rimu, v bližini sv. Petra, je dovršil Ciril svoj pozemeljski tek,

tam počivajo njegovi telesni ostanki. V papeževem imenu ustanovi po bratovi smrti sv. Metodij novo cerkveno pokrajino in nanj se sklicuje pri svojih dogovorih z nasprotniki, in ko ga v ječo vržejo, iz Rima pričakuje pomoči; papež se zanj potegne in ga reši verig. Tako sta sveta brata vsikdar imela neomahljivo zvestobo do svete katol. Cerkve, ljubezen in pokorščino do rimskega papeža, kar se jima mora tembolj v zaslugo šteti, ker so se bile že v njuni domovini pričele spletke zoper Rim in sv. očeta.

Zgodovina katoliških misijonov je slednjič zato tako veličastna, ker je zgodovina najboljših množ, kar jih je štela med svoje ude sv. katoliška Cerkev. Bili so to možje odlični po učenosti in svetosti ter do skrajne meje požrtvovalni. Junaško so zapustili svoj dom in svojce ter šli v daljne nepoznane kraje med ljudi, kateri so bili ne le čisto tuji, marveč tudi divji, da si med njimi niso bili niti življenja svesti. Kdo bi se ne čudil takemu pogumu, ali rajše recimo — toliki ljubezni, ki jih je pripravila do tega junaštva! In kdo bi mogel dopovedati vse pomanjkanje in vse težave pa zopernosti, katere mora prenašati tak misijonar med divjaki! Najbolj pa moramo strmeti, ako se oziramo na velikanske vspehe katoliških misijonarjev, katere so večkrat dosegli z vidnimi čudeži, ki jih je Bog delal po njihovih rokah. Vsklikniti moramo: To ni človeško delo, to je božje delo; in Cerkev, katera kaj takega zmora, ni človeška, marveč je božja naprava!

Tega smo tembolj prepričani, ako te velikanske vspehe primerjamo z nevspehi, ki jih imajo vsi misijoni raznovrstnih krivo-vercev. Sicer si veliko prizadevajo in mnogo žrtvujejo, da bi razširjale svojo vero, toda nimajo sredstev in sposobnostij, nimajo — blagoslova božjega, nimajo božje pomoči. Kako se trudi protestantovska biblijska družba, koliko milijonov in milijonov po njih veri prikrojenih sv. pisem razdá, a vendar ne morejo ničesar doseči. Nek protestant sam se je nekoč izrazil: »Frančišek Ksaverij je z jedno samo biblijo spreobrnil milijone nevernikov, z milijoni in milijoni biblij pa se spreobrne komaj jedna duša.« Turška cerkev ima meč, železo za razširjanje svoje vere. Sila pač ne more ničesar opraviti; jedino sredstvo je: *Pojdite in učite.*

Misijoni naše Cerkve nam tedaj zopet pričajo, da je naša Cerkev delo božje, delo Jezusa Kristusa. Skrbimo pa tudi mi, da se bode naša sv. vera vedno bolj razširjala, in podpirajmo misijone. Kako lepo vas vabi mohorski pisatelj »Razgleda po katol. misijonih«, da mu pošljete v ta namen kak dar. Tudi na sv. treh Kraljev je cerkveno darovanje v ta namen. Vpisujte tudi svoje otroke v sveto Detinstvo, da se že otroci vnamejo za apostolsko delovanje. Poleg gmotnih, denarnih podpor pa tudi zlasti z molitvijo skušajte pridobiti misijonom božjega blagoslova. Z denarjem ne more vsakdo pospeševati misijonov, z molitvijo pa lahko slehrni. Koliko zasluženja nas čaka. Če so Bogu že telesna dela všeč, koliko bolj so mu ljuba duhovna dobra dela. Bodimo pa tudi mi misijonarji svojemu bližnjemu z lepim zgledom, zlasti vsak gospodar in gospo-

dinja bodi apostol svoje hiše in družine. Zvesto spolnujmo voljo in želje sv. Cerkve, bodimo njeni dobri otroci, tako bomo najlepše pokazali hvaležnost gorečim misijonarjem, kateri so našim prednikom prižgali luč svete vere in zaneli ogenj božje ljubezni. Amen.

Fr. Žvan.

2. V čem sta si prvaka apostolov različna?

Ona sta dve oljki in dva svečnika,
ki pred Gospodom zemlje stojita.

Raz. 11, 4.

Evangelij četrte pobinkoštne nedelje nam kaže Simona Petra, kako je njemu in tovarišem Gospod blagoslovil ribji lov; pové nam pa tudi, da je Jezus ob tisti priliki napovedal Simonu Petru: »Odslej boš ljudi lovil«.

Praznuje se pa danes v sv. Cerkvi tudi spomin Petrovega tovariša, sv. apostola Pavla. Kakor sem obljubil včeraj, nadaljeval bom danes s tem, da zopet primerjamo oba apostola med seboj.

Včeraj ste slišali, v čem sta si oba apostola podobna, danes pa pogledjmo, kako in v čem sta si različna. V ta namen ostanem še pri včerajšnji razdelitvi in rečem zopet: sv. Peter in Pavel sta različna: 1. po poklicu, 2. po delovanju in pokori, 3. v smrti. Torej pazite!

1. Za človekov poznejši poklic je navadno največjega pomena to, iz kakega rodú je, kakšni so njegovi stariši, kakšna je domača vzgoja. Te resnice nas spominja tudi poklic obeh apostolov.

a) Glejte, sveti Peter je bil preprostega ribiča sin, ki ga ni mogel pošiljati v višje šole. Pa je moral že biti tako volja božja, zakaj Kristus je ravno njega poklical v tak stan, da je pozneje res lovil in sicer ljudi; pa krmaril je tudi, namreč čolnič sv. Cerkve.

b) Drugačno podlago je imel sv. Pavel. On je bil iz imenitne judovske rodbine, in že od mladih nog šolan v raznih strokah človeške véde in v sv. pismu stare zaveze. On ni bil izmed tistih judov, ki so živeli kar sami za-se tje v en dan in na tihem opravljali svoje verske pobožnosti. Savel je bil med tistimi, ki so sedeli v tempeljnu in tam učili; bil je izmed tistih farizejev, ki so Zveličarja črtili najbolj in preganjali strastno, ker je sv. pismo razlagal drugače, kakor pa je bilo njim všeč.

Tudi na čin njunega poklica je različen.

α) Ko je Kristus začel očitno delovati, poklical je Simona pred drugimi apostoli. Petra je Gospod vedno odlikoval pred vsemi ali vsaj pred večino apostolov, ki pa so bili skozi tri leta stalni njegovi spremljevalci. Peter je bil priča, ko je Jezus k življenju obudil Jajrovo hčer, smel ga je gledati veličastno spremenjenega na gori Tabor, navzoč je bil pri njem na Oljski gori, videl ga je zvezanega v sodni hiši, in po vstajenju prikazal se mu je posebej.

β) Kako se v tem oziru razlikuje od njega sv. Pavel. — On Zveličarja ni videl nikdar, le slišal je o njem; vendar ga je

poklical taisti glas ter naznanil, da mu je »izvoljena posoda«. (Dj. ap. 9, 15.) Le-to je razložek, da je sedaj glas prišel iz nebes. Sv. Pavel ni skozi tri leta občeval ž njim, imel pa je pet prikaznij Gospodovih razven one ob spreobrnjenju. Pa že tistikrat ob spreobrnjenju, ko se mu je Gospod prikazal v svetlem žaru, že takrat, pravim, se mu je podoba Gospodova vtisnila globoko v dušo, da mu je ostala tako neizbrisna, kakor sv. Petru od treh let. Pavel ni skozi tri leta poslušal Gospoda, ni bil toliko časa njegov učenec; in vendar je bil ves obseg krščanstva hipoma zlit v njegovo dušo, in sicer tako obilno, da je gnalo sv. Pavla po vsem svetu podeležvat od tega ter nesti po vseh deželah Jezusove nauke.

Razviden je torej razložek gledé na poklic; kaže se pa tudi:

2. a) v njunem delovanju in b) v pokori.

a) Sv. Peter ni šel posebno daleč po svetu. Početkom je z drugimi apostoli deloval ter pomagal razširjati sv. vero, potem pa se je, kot v središču, nastanil v Rimu. In tako se je tudi spodobilo za poglavarja apostolov. Petrovo prvaštvo kratko opiše sveti Janez Zlatoust: »Glej njega, ki povsod okoli hiti in je povsod prvi zraven; ko je bilo treba izvoliti apostola (namestu Iškarijota), oglasi se Peter prvi; ko je bilo treba povedati judom, da apostoli niso pijani; kadar je bilo treba ozdraviti hromege; ko je bilo treba pridigovati, bil je ta pred drugimi; tako tudi, ko je bilo treba razpravljati s poglavarji itd. Kjer pretí nevarnost, tam je zraven; in kjer je treba kaj pre narediti ali spregledati.

b) Sv. Pavel je veliko več prehodil, kot sv. Peter. On je zares prenašal »težo dneva in vročino« (Mat. 20, 12.), on je res nesel Jezusovo ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke«, on je »učenik narodov v veri in resnici« (I. Tim. 2, 7.), zakaj šel je med Grke in Jude, Scite in Rimljane, prehodil je Arabijo, Sirijo, Cilicijo, kjer je stopil tudi v svoje rojstno mesto Tarz. Čerkvena zgodovina našteva tri velikanska in razsežna potovanja sv. Pavla. (I. 45—48. l., II. 51.—54. l., III. 55—58. l.) Lahko je pisal o sebi (I. Kor. 9, 19. 22): »Jaz sem se vseh sužnjega storil« in »Vsem sem vse postal, da bi vse izveličal«. On je tudi več spisal, kakor sv. Peter. Spisal je 14 listov, sv. Peter le dva.

Sv. Pavel se tudi v pokori odlikuje od sv. Petra in sploh od apostolov. Pri vsej svoji ponižnosti — saj je rekel, da se le »v križu« (Gal. 6, 14.) hoče hvaliti — dejal je vendar, da je več delal, kot vsi drugi apostoli. In v listu do Kor. (7, 27) pravi: »Tarem svoje telo in ga v sužnost devam«. Kako velikanske nadloge mu je pošiljala božja previdnost, slišali ste včeraj. Pa saj mu je Jezus to sam prerokoval rekoč: »Jaz mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje ime trpeti«. (Dj. ap. 9, 16.)

Sicer je treba tu še pripomniti, da je sv. Pavla pokora dovolj znana iz njegovih listov, o sv. Petru pa nimamo toliko sporočil; pobožno ustno sporočilo pravi, da so se sv. Petru vsled obilnih spokornih solz brazde poznale po licu.

3. Sklep vsega trpljenja obeh apostolov pa je bila nasilna smrt. Sv. Peter in sv. Pavel se tudi v tem razločujeta. Ta raz-

loček vam je znan, da je bil sv. Peter križan, sv. Pavel pa ob glavo dejan. Tega pa morda marsikdo ne vé, da je Jezus sv. Petru poprej naznanil, kakšne smrti bo umrl, ne pa sv. Pavlu.

a) Precej ko je bil Zveličar apostolu Petru izročil najvišjo pastirsko službo, rekel mu je tako-le: »Resnično, resnično ti povem: Dokler si bil mlajši, si se sam opasoval, in šel, kamor si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, in drugi te bo opasal, in te popelje, kamor ti nočeš. To pa je rekel, da je na znanje dal, s kakšno smrtjo bo Boga počastil«; tako pristavlja sveti Janez (21, 18. 19.) in tega omenja tudi sv. Peter sam v svojem 2. listu (1, 14.). Cesar Neron dá sv. Petra vreči v ječo. Pobožni kristijani ga jokaje prosijo, naj zbeži iz ječe, da si ohrani življenje in more še dalje zanje skrbeti. Iz ljubezni do svojih ovčic sv. Peter to stori. Ali ko pride do mestnih vrat, sreča ga prikazen Jezusova. Apostol vpraša: »Kam greš, Gospod?« »V mesto se zopet križati dati«. Zaslišavši tak odgovor, vrne se prvak apostolov v ječo. Tako staro sporočilo. Križan je bil potem na hribu Janikulu.

b) O smrti sv. Pavla, ki je bil obglavljen ob cesti v Ostijo, pravi pobožno sporočilo, da se je od trupla ločena glava trikrat privzdignila od zemlje, in da so usta vsetrikrat zaklicala presveto ime Jezus. Na prostorih, kamor je padla glava apostolova, nastali so trije studenci, kateri se še dandanes kažejo ondi.

Sklepno omenim še, da polovica sv. ostankov obeh apostolov počiva dandanes pri sv. Petru v Vatikanu, druga polovica pa pri sv. Pavlu zunaj mesta, glavi obeh apostolov sta pa shranjeni nad grobom sv. Janeza v Lateranu.

Sv. Janez piše v skrivnem raz.: *Ona sta dve oljki in dva svečnika, ki pred Gospodom zemlje stojita.* Te besede obračajo cerkveni učeniški sicer na Enoha in Elijo. Toda, kako prikladne so tudi za sv. apostola Petra in Pavla, spoznali ste lahko včeraj in danes. Ali nista bila sv. apostola dve čudoviti oljki, ki sta svoje veje razprostirali od enega dela zemlje do drugega ter donašali najzlahtnejše sadeže božje milosti? In ali nista bila to dva velika svečnika, katera sta, stoječa pred Gospodom zemlje, svetila najsvetlejšo vsem narodom?!

Res je sicer, da sta te dve drevesi donašali nekdanj bolj grenke, celó strupene sadeže, res je, da se je od teh dveh svečnikov razprostirala črna, dušeča megla, toda z resnično pokoro se je to vse predručilo in popravilo. Postala sta stebra sv. katoliške Cerkve, postala sta velika in zelo imenitna svetnika. Po pravici je zapisal sv. Avguštin: »Eden, sv. Peter je posebno pastir Cerkve; drugi, sv. Pavel, učenik Cerkve. Prvemu je dal Bog ključ oblasti, drugemu ključ učenosti.« Mi, kristijani, pa jima bodimo hvaležni za tolik trud vse dni svojega življenja; bodimo zatorej ne-le verni, ampak tudi delavni udje sv. matere katoliške Cerkve. Amen.

Valentin Bernik.